

**REPUBLIKA E SHQIPËRISË
UNIVERSITETI I TIRANËS
FAKULTETI I GJUHËVE TË HUAJA**

STUDIM I TREGUT TË PUNËS

PËR STUDENTËT E FAKULTETIT TË GJUHËVE TË HUAJA

Miratuar me Vendimin e Dekanatit

Nr. 150 datë 21.12.2021

Dhjetor 2021

Përmbajtja

1.	Hyrje	2
2.	Metodat e përdorura për studimin e tregut	2
3.	Të dhëna mbi punësimin e mësuesve	4
4.	Të dhëna mbi punësimin e përkthyesve	11
5.	Tregu i punës në sektorin e turizmit	14
	5.1. Pyetësor dhe konkluzione me agjencitë dhe operatorët turistikë vendas.....	16
	5.2. Ofruesit e arsimimit mbi turizmin	20
6.	Pyetësor dhe konkluzione me studentët e diplomuar në FGJH.....	21
	6.1. Organizimi dhe metodologjia	21
	6.2. Pyetësori ndaj studentëve të diplomuar në FGJH	23
7.	Konkluzione mbi studimin e kryer	45
8.	Bibliografia	52

1. Hyrje

Studimi periodik i dinamikës së tregut të punës përbën një domosdoshmëri për përcaktimin sa më të drejtë të strategjisë së zhvillimit të programeve të studimit në të gjitha ciklet. Nevoja e kryerjes së këtij studimi lidhet me dinamikën e ndryshimeve strukturore që përjeton tregu i punës në Shqipëri, si reflektim i modernizimit të strukturës së ekonomisë dhe i ndërkombëtarizimit të studimieve dhe të marrëdhënieve të punës.

Qëllimi i studimit të tregut është fillimisht ndërtimi i një vizioni të qartë në lidhje me ofertën ekzistuese në treg të formimeve me karakter gjuhësor, me qëllim që të përcaktohet mjedisi konkurençial, të shënjestrohen ofertat e ndryshme që gjenden në treg, si edhe të hetohen nga afër tendencat e tregut të cilat mbështesin nevojën e hapjes së formimeve të reja.

2. Metodat e përdorura për studimin e tregut

Qasjet e përdorura për studimin e tregut janë:

1. Analizë e të dhënave statistikore për tregun e punës në sektorin mësuesisë;
2. Statistika marrë sipas burimeve zyrtare për punësimin e përkthyesve në tregun vendas;
3. Pyetësor me aktoret kryesorë (agjencitë dhe operatorët) turistikë vendas;
4. Të dhëna të tregut për ofruesit e arsimimit mbi turizmin;
5. Pyetësor me studentët e diplomuar nga FGJH;
6. Analizë e të dhënave statistikore sipas burimeve zyrtare, për tregun e punës në sektorin e turizmit

Puna për studimin e tregut u organizua në këto faza:

Faza e parë: Njohja dhe përcaktimi i burimeve statistikore që ofrohen nga Universiteti i Tiranës, INSTAT, Ministria e Arsimit dhe Sportit, Departamenti i Administratës Publike, etj, si

edhe njohja me studime të ngjashme të kryera nga institucione të tjera kombëtare apo ndërkontinentale.

Faza e dytë: Hartimi i pyetësorit për Agjencitë dhe Operatorët Turistikë vendas, për të marrë informacion mbi punësimin e studentëve të diplomuar nga Fakulteti i Gjuhëve të Huaja, si dhe nevojat e ofruesve të punësimit për profilin e të punësuarit. Gjithashtu sigurimi i të dhënave mbi aktorë të tjerë të punësimit si Agjenci Përkthimi dhe Shtëpi Botuese vendase. Organizimi i shpërndarjes së pyetësorit, me synim arritjen e një numri sa më të madh të agjencive turistike, u bë duke i kontaktuar direkt këta operatorë. Si kontakte u shfrytëzuan të dhënat e ofruara nga web.

Faza e tretë: Hartimi i pyetësorit për studentët, që kanë mbaruar studimet në programet e Fakultetit të Gjuhëve të Huaja në katër vitet e fundit, me qëllim térheqjen e mendimit dhe përvojave të tyre në punësim. Organizimi i shpërndarjes së pyetësorit me synim arritjene një numri sa më të madh studentësh të diplomuar vitet e fundit u bë nëpermjet platformës online. Për studentet u shfrytëzuan kontaktet që disponojnë Sekretaritë Mësimore dhe Departamentet.

Faza e katërt: Përpunimi tabelar e grafik i të dhënave të pyetësorëve. Interpretimi dhe analiza e tyre.

Faza e pestë: Evidencimi i përfundimeve dhe rekomandimeve.

Ky studim shërben si orientues për të gjykuar mbi prirjet e fundit të kërkesë-ofertës në tregun e punës për të sapodiplomuarit. Gjithashtu ky punim synon të sjellë një analizë komplekse të impakteve sociale të reformave në arsimin e lartë dhe nevojave për ta përshtatur ofertën që sjell arsimi i lartë me kërkesat e tregut të punës në Shqipëri.

Pjesën më të rëndësishme të punimit e përbëjnë gjetjet e pyetësorit të organizuar nga grupei i punës në të cilin janë analizuari një sërë aspektesh që kanë të bëjnë me vështirësitë në gjetjen e një pune, rolin e cilësisë së programeve të FGJH në lehtësimin e gjetjes së një pune, shpërndarjen gjeografike të punësimit, sektorët ku punësohen më së shumti studentët, përshtatjen e aftësive që fitohen nga programet mësimore të ofruara nga FGJH me kërkesat e tregut të punës, promotorët në gjetjen e një pune dhe ndihmën që duhet të japë Universiteti, roli i praktikave mësimore e

profesionale, etj. Interpretimi i të dhënave të pyetësorit është shoqëruar me aparatin e nevojshëm tabelar e grafik për ti bërë më të lexueshme gjetjet që rezultojnë prej tij.

3. Të dhëna mbi punësimin e mësuesve

Qëllimi kryesor për të cilët kontribuojnë programet e ofruara në Fakultetin e Gjuhëve të Huaja, janë ato në përgatitjen e Mësuesve të Gjuhës së Huaj për Arsimin e Mesëm të Lartë, në gjuhën përkatëse sipas çdo Departamenti. Për të siguruar të dhëna, lidhur mbi punësimin aktual të mësuesve të gjuhëve të huaja, të cilët janë diplomuar në FGJH, iu referuam të dhënave të siguruara nga Qëndra e Shërbimeve Arsimore me anë të bashkëpunëtorëve të FGJH.

Për vitin akademik 2020-2021, rezulton se nëpërmjet portalit “Mësues për Shqipërinë” janë punësuar rishtazi në shkollat publike 480 mësues të gjuhëve të huaja të diplomuar nga FGJH.

Nëpërmjet tabelës më poshtë, vëmë re ndarjen e mësuesve të punësuar sipas gjuhëve.

**Mësues të gjuhëve të huaja punësuar në shkollat publike
për vitin akademik 2020-2021**

Gjuha	Numri i mësuesve të punësuar
Angleze	349
Italiane	56
Gjermane	19
Frëngje	52
Greke	4
Total mësues të punësuar	480

Tabela 3.1

Të dhënat më siper janë në rang republike dhe ky numër i të punësuarve është i ulët (afërsisht 1/3 e kërkuesve) krahasuar me kërkësën e aplikimeve dhe riaplikimeve që janë bërë këtë vit në portalin e mësuesit. Duke iu referuar të njëjtë burim informacioni nga QSHA, më poshtë analizojmë kërkësat për punësim të mësuesve të gjuhëve të huaja në portalin e mësuesit.

**Aplikantë për mësues të gjuhëve të huaja në portalin “Mësues për Shqipërinë”
për vitin akademik 2020-2021**

Gjuha	Aplikantë të rinj	Ri-aplikantë
Angleze	707	248
Italiane	101	63
Gjermane	33	17
Frëngje	114	53
Greke	3	3
Kërkues sipas kategorive	958	348
Total aplikantë për mësues	1306	

Tabela 3.2

Duke analizuar kërkësen për punësim ndaj pranimeve në punë të mësuesve të gjuhëve të huaja në vitin akademik 2020-2021, vihet re se në total janë punësuar rreth 37% e aplikantëve të regjistruar në portal. Pra kërkesa e aplikantëve për mësues në gjuhë të huaja është shumë e lartë, ndërsa kapaciteti dhe nevoja në vend për mësues të gjuhëve të huaja në arsimin parauniversitar publik është në nivele të ulta.

Krahasimi i kërkesës për punësim dhe pranimeve

për vitin akademik 2020-2021

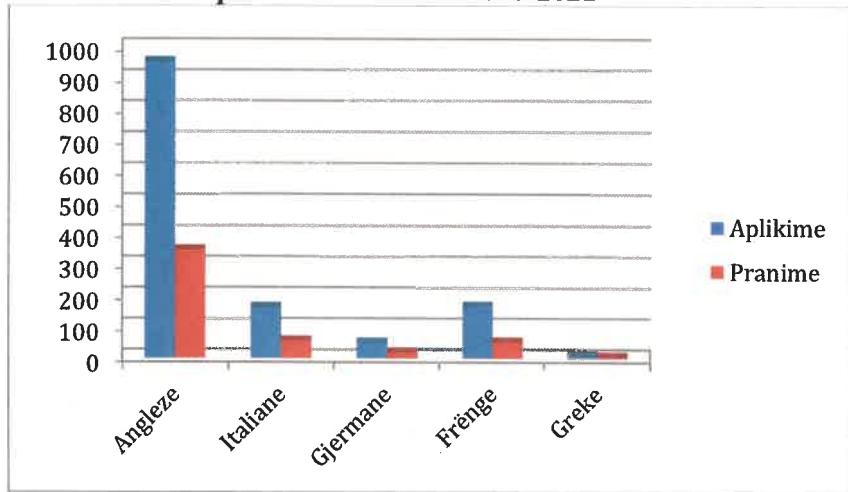

Figura 3.1

Edhe nëse vëmë re punësimin në çdo gjuhë, mesatarja e punësimit është e ulet nga 31% deri 38% (përveç gjuhës greke në nivelin 67% ku edhe kërkesa është e ulët). Diagrama më poshtë paraqet krahasimin e numrit të aplikantëve për mësues dhe pranimit për punësim si mësues, të shprehur në përqindje në secilën gjuhë të huaj.

Shkalla e punësimit të mësuesve të gjuhëve të huaja sipas gjuhëve për vitin akademik 2020-2021

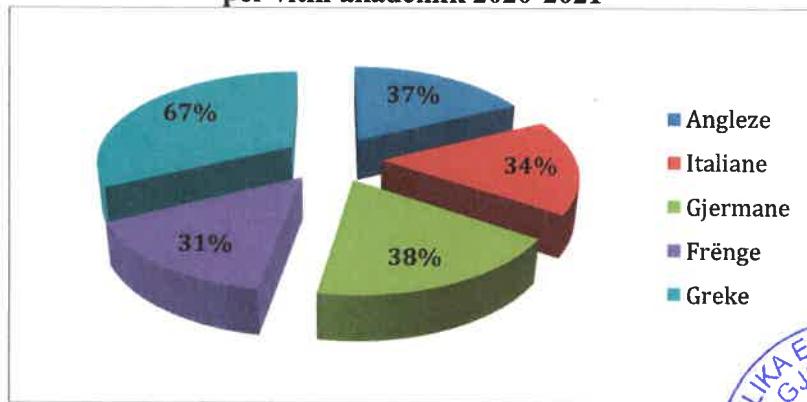

Figura 3.2

Në vijim, nga të dhënat e siguruara për arsyet studimore, analizojmë numrin gjithsej të mësuesve të gjuhëve të huaja të punësuar në sistemin arsimor parauniversitar, si në shkollat publike, ashtu edhe ato private.

Në tabelën e mëposhtme vërejmë të dhëna mbi numrin e mësuesve të gjuhëve të huaja, të punësuar sipas niveleve, për vitin shkollor 2020-2021 në Institucionet Arsimore Publike:

Emërtimi	Numri i mësuesve		Sipas gjuhëve											
			Anglisht		Frëngjisht		Italisht		Gjermanisht		Spanjisht		Rusisht	
	Gjithsej	Univ.	Gjithsej	Univ.	Gjithsej	Univ.	Gjithsej	Univ.	Gjithsej	Univ.	Gjithsej	Univ.	Gjithsej	Univ.
Arsimi 9-vjeçar	2344	2147	1649	1517	445	393	221	210	29	27	0	0	0	0
Arsimi mesëm përgj.	724	695	475	457	127	121	105	101	17	16	0	0	0	0
Shkolla të mesme të orientuara	21	21	14	14	4	4	3	3	0	0	0	0	0	0
Gjuhët e huaja	71	71	31	31	11	11	10	10	15	15	3	3	1	1
Gjithsej	3160	2934	2169	2019	587	529	339	324	61	58	3	3	1	1

Tabela 3.3

Një pamje të qartë për analizën e treguesve, na jep edhe diagrama si më poshtë:

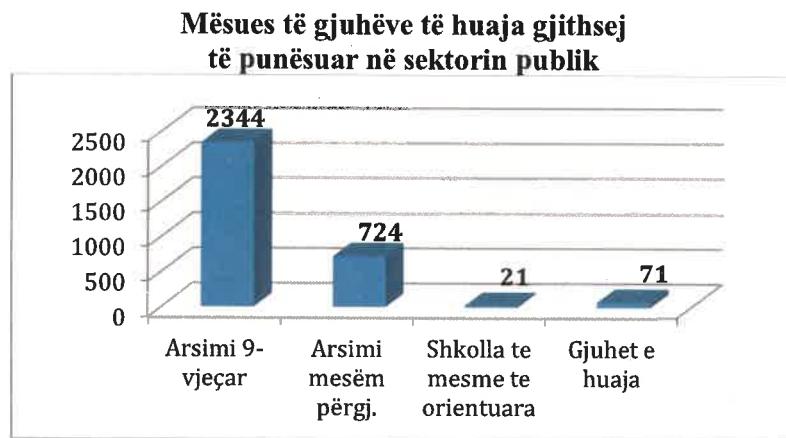

Figura 3.3

Vërehet se kryesisht mësuesit e gjuhëve të huaja janë punësuar në arsimin 9-vjeçar, ku edhe numri i institucioneve arsimore është më i lartë në vend.

Në grafikun pasues fig. 3.4, numri më i madh i mësuesve te punësuar është në gjuhën angleze, kjo edhe për faktin se, përsa i përket ofertës akademike, të gjithë shkollat kanë në kurrikulën e tyre gjuhën angleze.

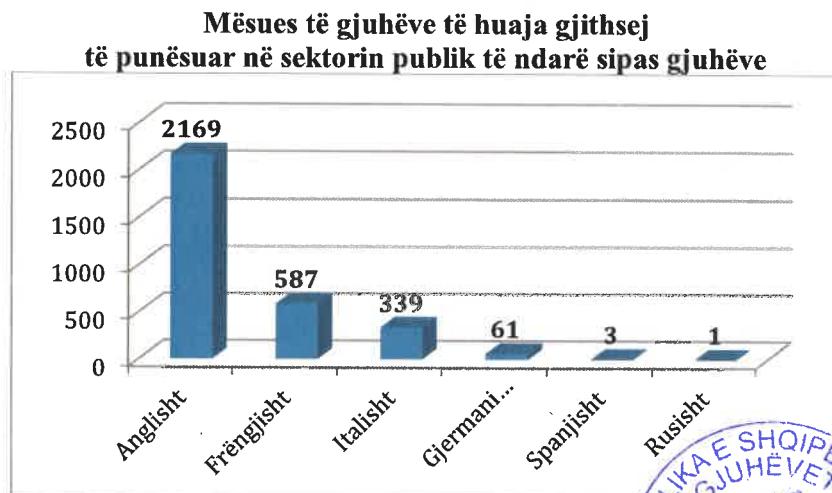

Figura 3.4

Në tabelën e mëposhtme vërejmë të dhëna mbi numrin e mësuesve të gjuhëve të huaja, të punësuar sipas niveleve, për vitin shkollor 2020-2021 në Institucionet Arsimore Private:

Emërtimi			Sipas gjuhëve													
			Anglisht		Frëngjisht		Italisht		Gjermanisht		Spanjisht		Rusisht			
	Gjithsej	Univ.	Gjithsej	Univ.	Gjithsej	Univ.	Gjithsej	Univ.	Gjithsej	Univ.	Gjithsej	Univ.	Gjithsej	Univ.	Gjithsej	Univ.
Arsimi 9-vjeçar	367	364	242	241	30	29	53	52	42	42	3	3	0	0		
Arsimi mesëm përgj.	265	257	161	156	18	18	38	36	48	47	0	0	0	0		
Shkolla të mesme të orientuara	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0		
Gjuhët e huaja	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0		
Gjithsej	632	621	403	397	48	47	91	88	90	89	3	3	0	0		

Tabela 3.4

Duke qënë se në institucionet e arsimit privat, mungon oferta e shkollave të mesme të orientuara, si edhe ato me program vetëm në gjuhët e huaja, mësuesit e gjuhëve të huaja janë të punësuar në arsimin 9-vjeçar dhe të mesëm të përgjithshëm privat.

Më quartë këtë konkluzion e shohim edhe në diagramën më poshtë:

**Mësues të gjuhëve të huaja gjithsej
të punësuar në sektorin privat**

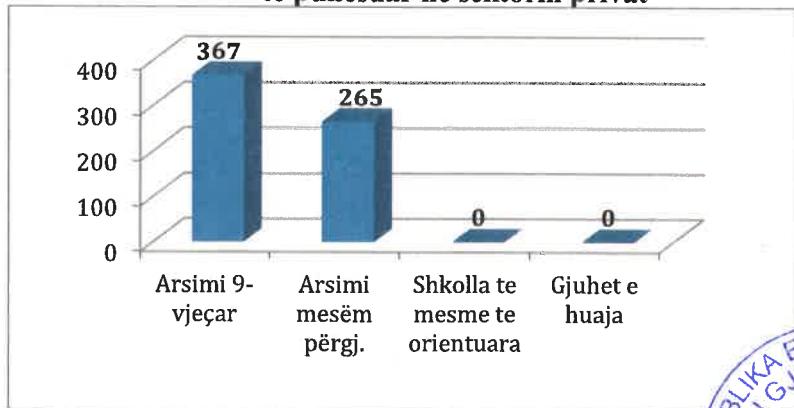

Figura 3.5

Për një vështrim më të detajuar, lidhur me ndarjen sipas gjuhëve, edhe në institucionet e arsimit parauniversitar privat, gjejnë punësimin më të madh në numër mësuesit e gjuhës angleze.

**Mësues të gjuhëve të huaja gjithsej
të punësuar në sektorin privat të ndarë sipas gjuhëve**

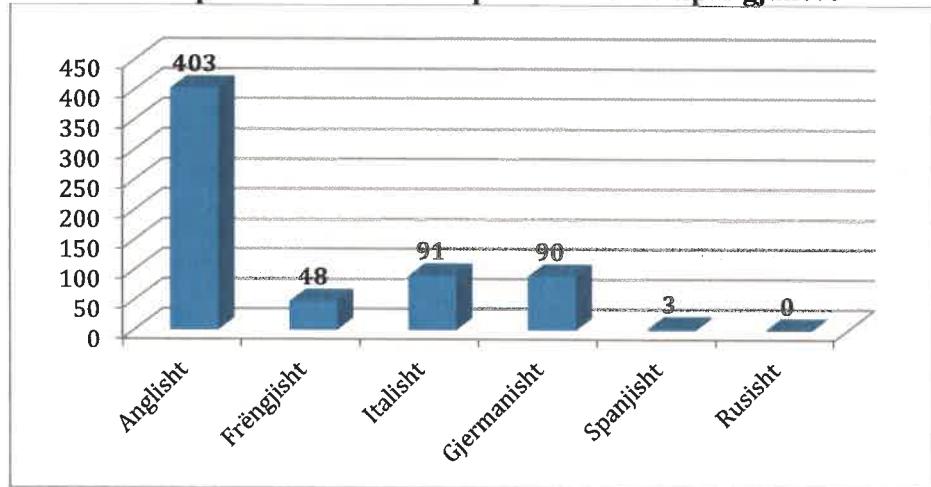

Figura 3.6

Nëse krahasojmë punësimin në të dy sektorët, atë publik dhe privat, sigurisht që pjesën maxhoritare e zënë te punësuarit ne sektorin publik. Ndërkohë vëmë re nga kjo analizë të dhënash, se në sektorin publik gjuhët me kërkësë më të larë janë gjuha angleze, frëngje, italiane, gjermane, kurse ne sektorin privat kërkesa ka këtë rradhë preference, gjuha angleze, italiane, gjermane dhe frëngje.

Duhet mbajtur parasysh se në përgatitjen e mësuesve të gjuhëve të huaja që sot janë të punësuar në arsimin parauniversitar, FGJH ka një vend të rëndësishëm në formimin e numrit më të madh të mësuesve. Nga komunikimi zyrtar me INSTAT, na konfirmuar që nuk kanë të dhëna specifike, në lidhje me punësimin e studentëve që mbarojnë fakultetin tonë.

Një front tjetër punësimi i studentëve që diplomohen në mësuesi, janë edhe qendrat e gjuhëve të huaja. Gjithashtu, nga pyetësori i zhvilluar me Alumni FGJH, u vu një numër i

konsiderueshëm të diplomuarish në mësuesi, që sot zhvillojnë karrierë në profesionin e tyre të mësuesisë në vende të ndryshme të botës.

4. Të dhëna mbi punësimin e përkthyesve

Për sigurimin e statistikave, lidhur me punësimin e studentëve te diplomuar nga FGJH, ata në degën e përkthimit, drejtuam një pyetësor te thjeshtuar ndaj Agjencive të Përkthimit dhe Shtëpisë Botuese.

Nga kontakti me ta, rezulton se të gjitha Agjencitë e Përkthimit (100% e agjencive të pyetura) kanë të punësuar më shumë se një përkthyes të diplomuar në FGJH. Përkthyesit e punësuar janë në pjesën më të madhe të diplomuar në gjuhën angleze (65% e numrit të përkthyesve të punësuar në agjencitë e intervistuara), 13% e tyre të diplomuar në gjuhën gjermane, 13% të diplomuar në gjuhën italiane dhe 12% e numrit të përkthyesve të punësuar në agjencitë e intervistuara janë në gjuhën greke.

Ajo që vihet re nga kontakti me agjencitë e përkthimit është interes i që këto agjenci shprehin për të krijuar apo zgjeruar bashkëpunimin me Fakultetin e Gjuhëve të Huaja, lidhur me praktikat profesionale të studenteve, që janë duke u diplomuar si përkthyes të rinj. Interesi i treguar është edhe për përkthyes në gjuhët më të rralla si rusisht, bullgarisht.

Ndërkohë nga kontakti i kryer me Shtëpitë Botuese, vihet re se marrëdhënia e punësimit që ata preferojnë të mbajnë me përkthyesit është angazhimi i punësimit me kohë të pjesshme. Ndryshtë nga interes i që shfaqnin agjencitë e përkthimit ndaj përkthyesve të rinj, Shtëpitë Botuese kanë kërkesë për angazhimin me punë të përkthyesve të afirmuar. Botuesit punojnë kryesisht me përkthyes të certifikuar ose profesorë të gjuhëve përkatëse.

Të dhëna mbi përkthyesit e afirmuar në vendin tonë për secilën gjuhë, marrim edhe nga Ministria e Drejtësisë, e cila publikon në faqen e saj web çdo vit¹ Listën e përkthyesve të jashtëm me certifikatë sigurie dha pa certifikatë, të cilët janë përkthyes me eksperiencë të gjatë në fushën e përkthimit, si edhe atë akademike.

Për një panoramë më të qartë të numrit të përkthyesve të afirmuar dhe të regjistruar si të tillë në vendin tonë, duke perdorur si burim te dhenash listen e publikuar me dt. 01.12.2020 shohim tabelën si më poshtë:

Numri i përkthyesve të afirmuar

Gjuha	Me certifikatë sigurie	Pa certifikatë sigurie
Angleze	85	261
Italiane	68	168
Gjermane	7	45
Frëngje	20	59
Greke	15	65
Spanjolle	10	11
Turke	3	33
Polake	2	7
Ruse	2	16
Rumune	6	11
Maqedonase	3	3
Serbe/Kroate/Malazeze /Boshnjake	2	5
Bullgare	2	12
Hollandze	2	0
Arabe	1	6

¹ <https://www.drejtesia.gov.al/wp-content/uploads/2021/06/Lista-e-perditesuar-e-perkthyesve-zyrtare-per-vitin-2021.pdf>

Portugeze	1	0
Hungareze	2	0
Kineze	2	4
Çeke	1	0
Norvegjeze / Suedeze / Daneze	1	1
Perse	0	4
Rome	0	1
Vllahe	0	1
Sllovene	0	1
Koreane	1	0
Japoneze	0	1
Total për kategori	236	715
Total Përkhyses		951

Tabela 4.1

Ky numër i madh përkthesish janë jo vetëm të diplomuar në Fakultetin e Gjuhëve të Huaja, por janë edhe të diplomuar në universitete jashtë vendit, gjithësesi vendin më të rëndësishëm e zënë ish studentë të FGJH-së.

5. Tregu i punës në sektorin e turizmit

Bazuar në Strategjinë Kombëtare për Zhvillimin e Qëndrueshmërit të Turizmit 2019-2023, që Ministria e Turizmit dhe Mjedisit ka në fokus, theksohet se turizmi ka një kontribut gjithnjë e në rritje në eksportet globale dhe ka dëshmuar se është një burim i rëndësishëm i gjenerimit të të ardhurave dhe krijimit të vendeve të punës në shumë ekonomi. Për shkak se turizmi lidhet me një numër industrish dhe shërbimesh, ai përfshin dimensione sociale, kulturore dhe mjedisore përtrej zhvillimit fizik dhe marketingut. Turizmi posedon potencial të rëndësishëm për të ndikuar në rritjen e qëndrueshme dhe gjithëpërfshirëse, si dhe konkurrueshmërinë e tregut. Në veçanti, Shqipëria është e pozicionuar strategjikisht me orientim nga natyra dhe kultura, për t'i përmbrushur pritet gjithnjë në rritje, për një treg të qëndrueshmërit turizmi.

Gjatë vitit 2018 industria e turizmit dhe udhëtimeve ka gjeneruar në mënyrë direkte 91,548 vende pune, duke zënë kështu 8.04% në punësimin total. Siç paraqiten edhe në tabelën e mëposhtme, ky tregues është në rritje vit pas viti. Bazuar në kërkimet e bëra nga WTTC për Shqipërinë, parashikohet që turizmi të ketë rritje të vazhdueshme në tregun e punës:

Tabela 5.1: Kontributi direkt i turizmit në punësim dhe parashikimi në të ardhmen
(Burimi: World Travel and Tourism Council²⁾)

Sipas viteve	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024	2025	2026
Kontributi direkt në punësim	91,548	92,515	93,450	94,920	96,351	96,792	96,887	97,211	98,358
Përqindja e zënë në punësimin në total	8,04%	7,99%	7.98%	8.05%	8.14%	8.16%	8.18%	8.28%	8.45%

²<http://knoema.com/WTTC2019/world-travel-and-tourism-council-data>

Në mënyrë indirekte, gjatë vitit 2018, industria e turizmit dhe udhëtimeve ka gjeneruar në total 286,667 vende pune, duke përbërë kështu 25.17% të punësimit total. Siç paraqiten edhe në tabelën e mëposhtme, edhe ky tregues është në rritje të vazhdueshme. Bazuar në kërkimet e bëra nga WTTC për Shqipërinë, parashikohet që turizmi të ketë efekt në rritje të punësimit total në tregun e punës:

Tabela 5.2: Kontributi total i turizmit në punësim dhe parashikimi në të ardhmen (World Travel and Tourism Council³)

Sipas viteve	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024	2025	2026
Kontributi total në punësim	286,667	289,811	292,992	297,442	301,663	303,056	303,343	304,068	307,058
Përqindja e zënë në punësimin në total	25.17%	25.03%	25.02%	25.23%	25.48%	25.56%	25.63%	25.9%	26.4%

Gjithashtu, për të matur nevojën e tregut të punës për ndërmjetës gjuhësorë, iu referuam edhe statistikave zyrtare të Instat⁴ për të parë disa tregues kryesorë në fushën e turizmit. Në faqen 8 të këtij dokumenti, në seksionin “Të huaj që kanë hyrë në vend... Në periudhën 2014-2018, hyrjet e shtetasve të huaj që vijnë në Shqipëri kanë qenë afërsisht 23.6 milionë persona. Vetëm gjatë vitit 2018, hyrjet e shtetasve të huaj janë 15,8% më shumë se viti 2017”⁵ më tej “Gjatë vitit 2018, hyrjet e shtetasve nga rajoni i Evropës zënë pjesën më të madhe të hyrjeve të shtetasve të huaj me 89,5%, duke u rritur me 13,2%”. Pyetjes se sa i rëndësishëm është turizmi në ekonomi, i është dhënë kjo përgjigje “Në periudhën 2013-2017, shpenzimet e turistëve të huaj (jo-rezidentë) në vendin tonë ndaj PBB janë mesatarisht 13,3%, ndërsa shpenzimet e shtetasve shqiptarë (rezidentë) jashtë vendit tonë ndaj PBB janë mesatarish 11,2%. Në vitin 2017, shpenzimet e

³<http://knoema.com/WTTC2019/world-travel-and-tourism-council-data>

⁴<http://www.instat.gov.al/media/5529/turizmi-ne-shifra.pdf>

⁵Ibid

turistëve të huaj (jo-rezidentë) në vendin tonë ndaj PBB janë 14,9%, ndërsa shpenzimet e shtetasve shqiptarë (rezidentë) jashtëvendit tonë ndaj PBB janë 11%.”

Këto fakte tregojnë se ky treg është një treg në rritje dhe se premton një zhvillim të qëndrueshëm edhe nga pikëpamja e specialistëve të kërkuar, të cilët plotësojnë zinxhirin e specialistëve që lëvrojnë në këtë fushë.

5.1. Pyetësor dhe konkluzione me agjencitë dhe operatorët turistikë vendas

Krahas shifrave që pohojnë dobinë e turizmit në ekonominë kombëtare, si edhe rritjen e turistëve të huaj në Shqipëri, të cilët domosdoshmërisht kanë nevojë për komunikim nëpërmjet gjuhës së huaj, iu referuam për opinione agjencive dhe operatorëve turistikë vendas, për t'u thelluar më tej në këtë studim.

Për këtëqëllim përpiluan një pyetësor dhe kontaktuan drejtpërdrejt operatorët turistikë, për të marrë përgjigje prej tyre, të cilat paraqiten në detaje si më poshtë.

***Pyetje 1:* A keni patur ndonjëherë punonjës të diplomuar nga FGJH?**

Nga rezultatet e anketimit figuron që 75% e agjencive turistike kanë patur eksperiencë me punonjës të cilët janë diplomuar në FGJH, ndërsa 25% e tyre nuk kishin patur ndonjëherë punonjës me formim nga gjuhët e huaja.

Në diagramën 5.1/1 paraqiten përgjigjet për pyetjen e parë:

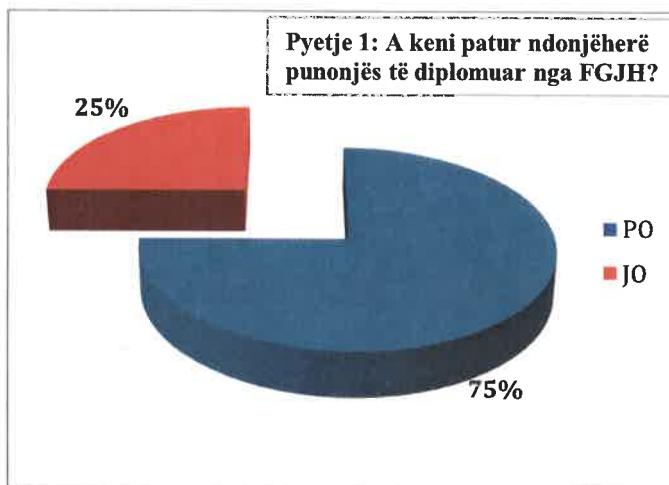

Figura 5.1/1

Bazuar në anketimin e drejtuar ndaj agjencive turistike, për agjencitë që u përgjigjën pozitivisht pyetjes së parë, mësuam se pozicionet e punës të këtyre punonjësve kanë qënë përgjithësisht guidë turistike (56% e të punësuarve), operator në agjenci turistike (28% e të punësuarve) dhe një pjesë e tyre jane bërë sipërmarrës të vetë agjencive turistike (17% e të anketuarve).

Pyetje 2: A jeni të kënaqur me performancën e punonjësit?

Kjo pyetje iu drejtua atyre agjencive që kishin patur më parë ose kishin aktualisht punonjës me formim nga Fakulteti i Gjuhëve të Huaja. Nga përgjigjet e tyre figuroi se 89% e agjencive kanë qënë të kënaqur me performancën e punonjësve të tyre të diplomuar në FGJH. Ndërsa 11% e tyre nuk kishin patur një eksperiencë të mirë me punonjësit e tyre të diplomuar në FGJH.

Një pasqyrim më i qartë jepet sipas diagramës 5.1/2 më poshtë:

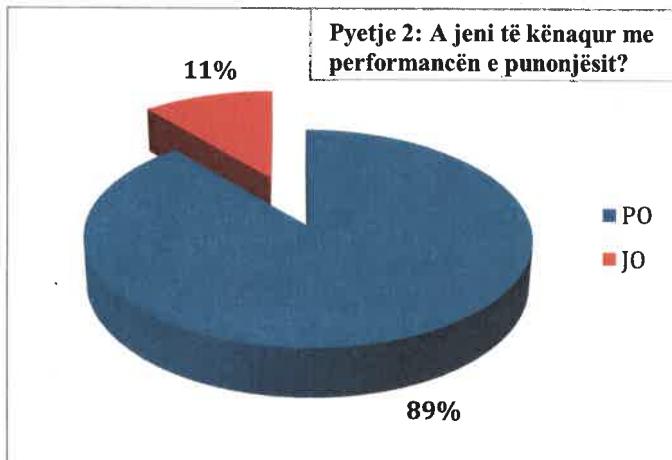

Figura 5.1/2

Pjetje 3: Çfarë aftësish të tjera do të dëshironit të kishin ata?

Në këtë pyetje drejtuesit e agjencive turistike ishin më të larmishëm me përgjigjet e tyre, por ne i permblodhëm në tri kategori kryesore: Aftësi të njohjes së më shumë gjuhëve të huaja; Aftësi Komunikuese; Aftësi kompjuterike.

Konkretnisht 11% e agjencive u përgjigjën se do të dëshironin që punonjësi i tyre të kishte aftësi dhe njohuri për të komunikuar në më shumë se një gjuhë të huaj, ndërsa 22% e agjencive punëdhënëse u shprehën se kërkonin që punonjësit e tyre të kishin aftësi të mira komunikuese, jo thjesht njohja e gjuhës së huaj, por edhe përqasja e punonjësit kundrejt klientelës turistike. Masa më të madhe, 67% e agjencive të anketuara, shprehën nevojën që punonjësit e diplomuar nga FGJH duhet të kenë aftësi kompjuterike për përdorimin e programeve bazë si Office, Email, etj. Per te rritur efikasitetin e punonjësve të tyre, agjencitë kanë përdorur trajnimin e vazhduar për punonjësit e tyre.

Diagrama më poshtë jep më të qartë grupimin e përgjigjeve për këtë pyetje:

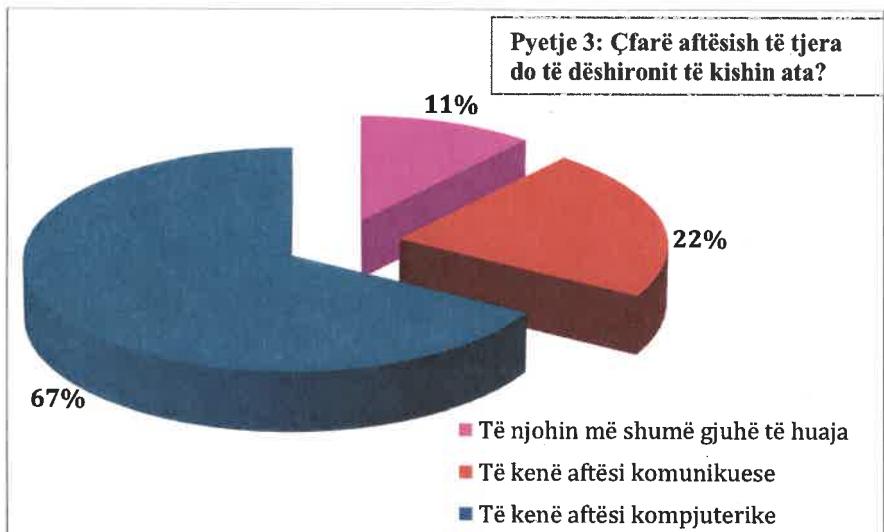

Figura 5.1/3

Konstatuam se nevoja në treg për specialistë komunikimi ndërgjuhësore me njohuri tematike në fushë të studimit është evidente dhe se shkolla luan një rol thelbësor në përgatitjen e tyre. Kjo konkretizohet edhe më poshtë në opinion e vlerësimit të një kompanie private: **Aneks 1: Dokumenti lëshuar nga një prej agjencive në treg.**

Ministria e Turizmit publikon çdo vit Listën e Udhërrëfyesve Turistikë të Çertifikuar me Kategorinë "Kombëtar"⁶, ku vendin kryesor në masën 75% e zënë studentë të diplomuar në Fakultetin e Gjuhëve të Huaja. Të dhënat janë të publikuara sipas URL më poshtë cituar.

⁶<http://turizmi.gov.al/wp-content/uploads/2020/04/Lista-e-udh%C3%ABrr%C3%ABfyesve-kategoria-KOMBETAR.pdf>

5.2. Ofruesit e arsimimit mbi turizmin

Programet e gjuhëve moderne përgatisin të diplomuar me dije të qëndrueshme, aftësi dhe kompetenca profesionale në më shumë se një gjuhë. Aktualisht, formimet shihen si ndërdisiplinore çka nënkupton shkrirjen e shumë disiplinave në një program formimi me qëllim fleksibilitetin e punësimit.

Në këtë prizëm, të diplomuarit zotërojnë jo vetëm aftësitë gjuhësore, por edhe aftësi të komunikimit ndërkulturor, aftësi krijuese nëpërmjet gjuhës së huaj, të të menduarit kritik, të analizës dhe të komunikimit të cilat iu shërbejnë si për të vazduar studimet e mëtejshmë në ciklin e dytë, ashtu edhe për të punuar në sfera të ndryshme të veprimtarisë publike dhe private ku nevojitet komunikimi në gjuhë të huaj.

Kjoqlerë e tyre shtohet më shumë kur studentët përqëndrohen jo vetëm në përvetësimin e gjuhëve të huaja por edhe në disciplina të tjera, duke ju dhënë atyre mundësi të punësohen në agjenci turistike, institucione publike, përkthim-interpretim për qëllime promovimi të trashëgimisë materiale e jomateriale apo edhe biznes. Në kohët e sotme me një ekonomi të globalizuar bëhen gjithnjë e më të qarta shkëmbimet ndërkulturore.

Rritja e industrisë së turizmit në gjithë botën dhe në Shqipëri kërkon të diplomuar që dinë disa gjuhë e që kuptojnë nevojat kulturore të turistëve të ndryshëm. Fakt është që, sipas statistikave të Instat-it, numri i turistëve të huaj që vizitojnë Shqipërinë ka ardhur gjithnjë në rritje. Po në rritje paralele, shkon edhe nevoja që ka shoqëria për ndërmjetës gjuhësorë me njohuri tematike edhe në fushën e turizmit.

Nga ana tjetër, nisur nga praktika evropiane dhe jo vetëm, në programe me karakter gjuhësor të tri cikleve të studimit, vihet re se programet e Gjuhëve moderne me fokus në turizëm iu ofrojnë studentëve mundësi të fitojnë aftësi për të punuar me njerëz nga kultura të tjera, në fushën e turizmit duke i pajisur ata me aftësi gjuhësore, jashtë gjuhësore apo tematike, në kuptim të thellë të kulturës dhe një perspektivë ndërkulturore.

Përsa i përket përgatitjes së punonjësve për sektorin e turizmit, vlen të theksohet, se ofruesit e arsimimit mbi turizmin dhe trajnimeve profesionale janë kryesisht shkollat e mesme profesionale dhe universitetet. Disa universitete publike kanë në program lëndë mbi turizmin, por vihet re nevoja për programe të mirëfillta me kurrikul të plotë të turizmit.

Produktet e formimeve ndërgjuhësore dhe ndërdisiplinore ku gjuha e huaj vihet në funksion të ushtrimit të një profesi që ka në bazë komunikimin janë tanimë pjesë organike e tregut të standardizuar që operon në fushën e turizmit. Nisur nga kjo praktikë e vendeve evropiane, me anë të një studimi tregu të kryer nga Fakulteti i Gjuhëve të Huaja, u synua verifikimi i hipotezës për ekzistencën e programeve të tillë edhe në vendin tonë e madje edhe në rajonin e Ballkanit.

Aktualisht, Gjuha e huaj për Turizëm nuk ofrohet në asnje program studimi në nivel bachelor, master apo doktoratë, në vendin tonë. Nevojat në rritje të turizmit kërkojnë që të përgatiten punonjës më aftësi gjuhësore, tematike edhe të komunikimit.

6. Pyetësor dhe konkluzione me studentët e diplomuar në FGJH

Veçanërisht, ky punim përfshin gjurmimin e punësimit të studentëve që kanë përfunduar studimet në programet e ofruara nga Fakulteti i Gjuhëve të Huaja në katër vitet e fundit akademike, për të gjitha degët. Ai synon të analizojë të dhënat e ofertës dhe kërkesës për punësimin e të rinjve që diplomohen në Fakultetin e Gjuhëve të Huaja.

6.1. Organizimi dhe metodologja

Në kushtet e mungesës së statistikave zyrtare për punësimin e studentëve sipas Universiteteve/Fakulteteve, u organizua pyetësori me studentët që kanë mbaruar studimet në në vitet 2018-2021. Synimi ishte evidentimi i problematikës me të cilën përballen studentët në procesin e gjetjes së punës, sektorët ku ata punësohen, roli i programeve të studimit në suksesin e gjetjes së punës, roli i praktikës mësimore e profesionale, etj.

Pyetësori, i realizuar online, ka specifikat e mëposhtme:

1. Është ndërtuar me Forms në platformën Office365.
2. Rezultatet e këtij pyetësori gjenden në Office 365, në URL:
https://forms.office.com/Pages/DesignPage.aspx?lang=en-US&origin=OfficeDotCom&route=Start#Analysis=true&FormId=NhkHq6jtTEibPfvSHb0IJhrRcuEw-0xBqR_o11jtxlFUN1lSQVVUSFVYMBUOTVTUISSUFJMTFOVC4u
3. Transmetimi i të dhënavës është bërë me certifikatë sigurie nga vetë Office365, në mënyrë që askush mos të arrijë të lexojë çfarë vizitor i (studenti) ka dërguar tek serveri ku mblidhen të dhënat.
4. Faqja është e mbrojtur nga sulmet kibernetike nëpërmjet rrjetit të serverave që ofron cloud.com.

Pyetësori, si një instrument metodologjik për gjurmimin e statusit të të diplomuarve u shpërnda nga adresat zyrtare të fakulteteve, duke përdorur databazën e të dhënavës të sekretarive mësimore gjatë regjistrimeve të studentëve dhe të zyrës së orientimit të karrierës. Pyetësori u plotësua nga 202 studentë, por është e vështirë të përcaktohet një shkallë e saktë e përgjigjeve të marra, ngaqë adresat e e-maile-ve nuk janë gjithmonë të aksesueshme.

Ky test i parë na dha një mësim të mirë që kontaktet e Fakultetit me të diplomuarit ka nevojë të mbahen edhe pas diplomimit të tyre, duke përcjellë informacione të dobishme për të dy palët: studentët e punësuar mund t'i ofrojnë fakulteteve të tyre informacione të dobishme nga institucionet ku janë punësuar, ndërsa fakultetet mund të shtrijnë publicitetin e tyre në një publik më të madh. Kjo lidhet edhe me faktin që website i fakultetit ende nuk ështëmjaftueshëm atraktiv, saqë t'i mbaj studentët të interesuar për informacionet dhe të rejat që ofronedhe pas diplomimit, prandaj web i FGJH duhet zhvilluar edhe në këtë drejtim.

Pyetësori synon të identifikojë dhe të kontaktojë studentët e diplomuar së fundmi, të studiojë shpërndarjen gjeografike, pritshmëritë dhe përqëndrimin e tyre, tendencat dhe profilin e situatës së punësimit dhe aftësimin e tyre në tregun e punës. Mënyra e kampionimit është Simple Random Sample (SRS) dhe rezultatet nuk synohen të jepen në disagreguar me rajone. Që në

kampionim mbahet parasysh vështirësia për kontaktimin dhe mbajtjen e lidhjeve me Fakultetin. Periudha e anketimit u përcaktua dy javë. Studentët u kontaktuan nëpërmjet kontakteve që ekzistonin dhe pyetësori u shpërnda online.

Pyetësori u hartua në tre seksione. *Në pjesën e parë* merret informacion mbi moshën, vendlindjen, vendbanimin, diplomimin, fakultetin dhe programin. *Në pjesën në vazhdim* mblidhet informacion mbi statusin e punësimit, historikun e punësimit, barrierat e tregut të punës, përputhshmëria dhe vlefshmëria e formimit të njohurive të marra në fakultet në gjetjen e një pune dhe më tej në performancën në punë, promotorët në tregun e punës dhe aftësimi i mëtejshëm. Kurse në *pjesën e fundit*, të diplomuarveu kërkohet të jasin opinionin e tyre mbi ndryshimet që mund të bëhen në kuadrin e periudhës tranzitore nga student në tregun e punës.

Të dhënat e mbledhura janë subjekt i ruajtjes së konfidencialitetit dhe të dhënat identifikuase nuk do të publikohen. Ky pyetësor synon gjithashtu të ngrejë një strukturë dhe ta vazhdojë më tej punën e bashkëpunimit për promovimin e studentëve në tregun e punës nëpërmjet praktikave mësimore, qëndrës së karrierës apo kontakteve dhe kërkesave të ardhura, por gjithashtu të studiojë më tej edhe për studentët që nuk promovohen nga Fakulteti për përshtatjen e tyre në tregun e punës. Pyetjet janë cilësore, sasiore, të hapura apo me kategori të shkallës së Likertit me një shkallë vlerësimi 1-10.

6.2. Pyetësori ndaj studentëve të diplomuar në FGJH

Pyetje 1: Kur jeni diplomuar në FGJH?

Thirrjes për këtë pyetësor i janë përgjigjur studentë nga katër vitet e fundit të diplomimit dominojnë ata të vitit 2020:

Viti i diplomimit	2018	2019	2020	2021
Shakalla e përgjigjes	25%	20%	37%	19%

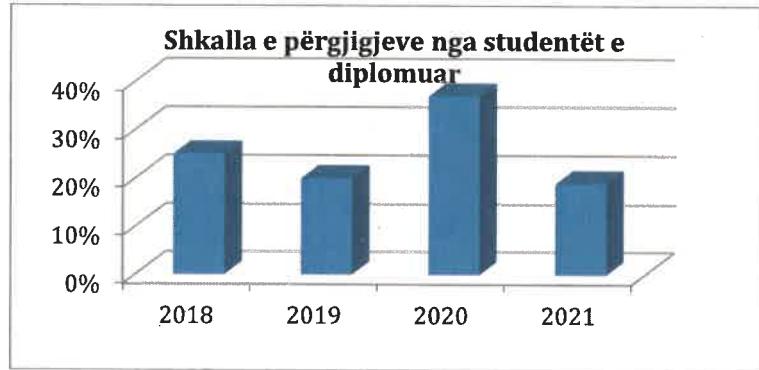

Figura 6.2/1

Pyetje 2: Vendlindja sipas qarkut

Përqindjen më të lartë të të intervistuarve e përbëjnë studentët me origjinë nga Tirana 25% dhe të lindur jashtë vendit 23%. Qarqet e tjera kanë një përqindje më të ulët të të intervistuarve, por që përbëjnë larmishmëri nga të gjitha qarqet e Shqipërisë. Vihet re, se një numër i konsiderueshmë studentësh që fillojnë studimet në FGJH kanë lindur jashtë vendit. Ky tregues na ndihmon të kuptojmë, se studentet e shohin si avantazh vijimin e studimeve në gjuhën që njojin nga lindja dhe një mundësi për të ecur më lehtë në krijimin e një profesioni.

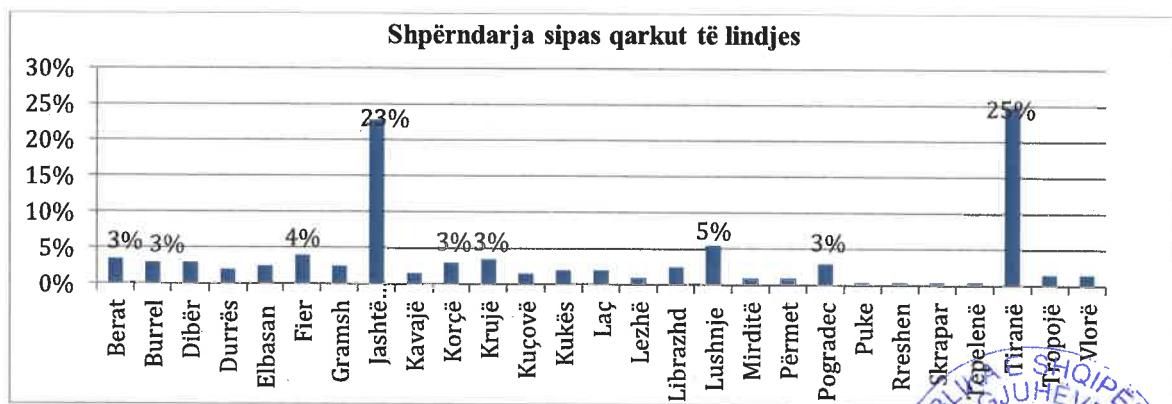

Figura 6.3/2

Diagrama më sipër jep një pasqyrë më të qartë të shpërndarjes së studentëve nga qarku i origjinës.

Pyetje 3: Vendbanimi sipas qarkut:

Nga të dhënat e studentëve të intervistuar, bazuar në ata që kanë përfunduar studimet 4 vitet e fundit, duke marrë në konsideratë vendin e tyre të banimit aktualisht, vëmë re se rreth 71% e studentëve që kanë përfunduar studimet në Fakultetin e Gjuhëve të Huaja, qëndrojnë në Tiranë. Kjo përfundimt e mundësive që krijon Tiranë për punësim. Rreth 8% e studentëve aktualisht janë larguar jashtë vendit, që mund të konsiderohet edhe kthim në vendin e origjinës, ndërsa një pjesë e tyre (21%) kthehet dhe banon në qarkun e origjinës brenda Shqipërisë.

Këtë e dëshmon edhe diagrama më poshtë:

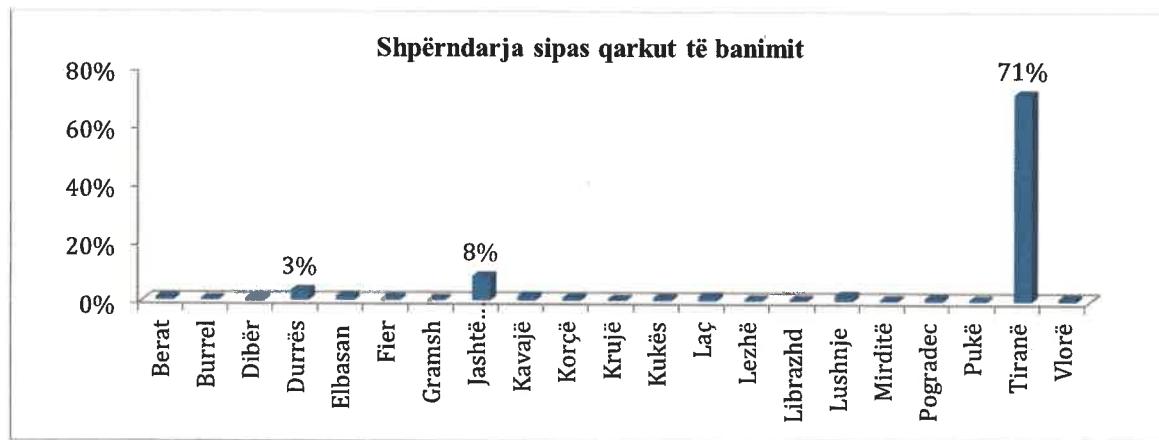

Figura 6.3/3

Nga figura më sipër, shohim se del qarteqë vendi ku studiojnë i ka ofruar të diplomuarve përshtatje me tregun e punës dhe mundësi për t'u integruar dhe për të ndërtuar një të ardhme në Tiranë.

Pyetje 4: Në vitin e parë pas diplomimit në FGJH, keni qëndruar në Tiranë, apo jeni kthyer në vendin (qarkun) e origjinës?

Në vijim të statistikave të mësipërme (pyetje 3), konfirmohet edhe nga vetëpërgjigjet e të anketuarve, se 71% e tyre vijojnë të qëndrojnë në Tiranë pas vitin të parë të studimeve, 20% e studentëve të diplomuar përiqen tëzhvillojnë profesionin në vendin e tyre të origjinës (brenda apo jashtë Shqipërisë), ndërsa 9% e të diplomuarve vlerësojnë mundësinë për t'u përshtatur në qarqe më të mëdha se vendi i origjinës apo edhe jashtë Shqipërisë.

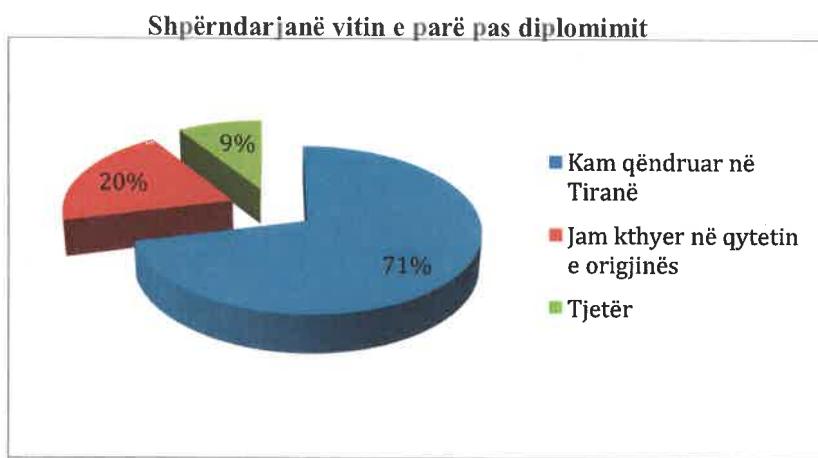

Figura 6.3/4

Pyetje 5: Programi i studimit Bachelor që keni ndjekur në FGJH?

Numrin më të madh të të intervistuarve e zënë studentët që kanë zhvilluar studimet bachelor në gjuhë Angleze (38%). Kjo e dhënë del në përputhje edhe me numrin e studentëve të regjistruar vit pas viti, ku veçanërisht në vitet e fundit, orientimi i studentëve është drejt programeve të ofruara në gjuhën angleze. Studentet e gjuhës Frënge dhe Italiane përbëjnë 19% të të intervistuarve në secilën degë, më pas zënë vend studentët e diplomuar në gjuhën Gjermane (14%), të cilët pasohen në masë më të vogël nga studentët e gjuhës Spanjolle (3%) dhe Greke (3%), studentët e gjuhës Turke (2%) dhe Ruse (1%) si pjesëmarrës në këtë pyctësor.

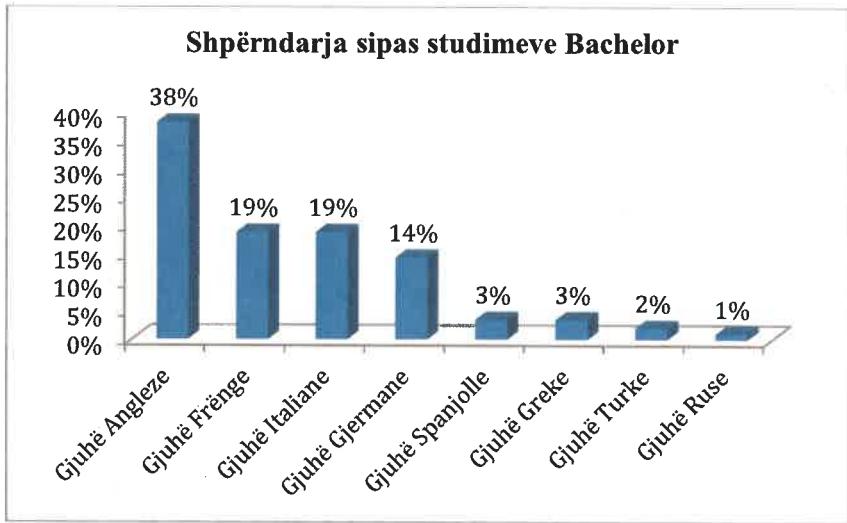

Figura 6.3/5

Të dhënrat e mësipërme tregojnë që kemi një përfshirje nga të diplomuar në të gjitha degët dhe pjesëmarrija e studentëve është në përputhje të drejtë edhe me numrin e tëregjistruarve, ku çdo vit vandin kryesor e zënë 4 gjuhët e para dhe gjuhët më të rralla kanë numër të vogël të të regjistruarve, që rrjedhimisht diplomojnë një numër më të vogël studentësh krahasuar me degët e tjera.

Shpërndarja sipas studimeve Master

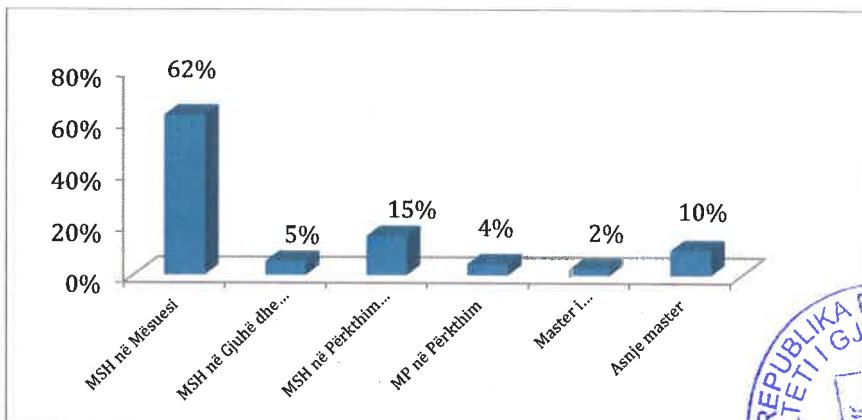

Figura 6.3/5.1

Figura 2.3/5.1 na ndihmon të kuptojmë se 90% e studentëve vijojnë studimet në programet master që ofron FGJH dhe vetëm 10% e tyre nuk vendosin të thellohen në studime të mëtejshme master. Lidhur me detajimin në programet master, 62% të anketuarit kanë zhvilluar studimet nëprogramin “Master Shkencor në Mësuesi për arsimin e lartë të mesëm” në gjuhët respektive, të cilët zënë masën më të madhe të të anketuarve, më pas vjen programi “Master Shkencor në Përkhithim - Teknik Letrar dhe Interpretim” me 15% të të anketuarve, i pasuar me 4% të anketuarve të diplomuar në programin “Master Shkencor në Gjuhë dhe Komunikim Ndërkulturor dhe Turistik”.

Pyetje 6: A keni punuar gjatë kohës së studimit në FGJH?

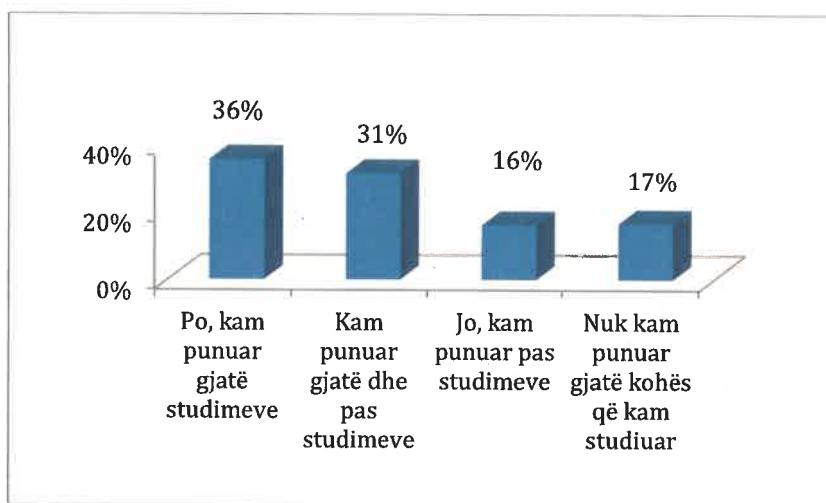

Figura 6.3/6

Përgjigjet në këtë pyetje na ndihmojnë për të kuptuar që studentët e FGJH-së integrohen shpejt në tregun e punës. Bazuar edhe nga diagrama me sipër shohim se 67% e të intervjuarve kanë qënë në marrëdhënie pune gjatë periudhës së studimeve në FGJH.

Pyetje 7: A keni qënë ndonjëherë në marrëdhënie pune?

Kësaj pyetje i është përgjigjur pozitivisht 92% e të anketuarve të diplomuar në FGJH, negativisht janë përgjigjur 7% e tyre, ndërsa 1% ka dhënë përgjigje të papërcaktuar.

Diagrama më poshtë na jep një pasqyrim të qartë:

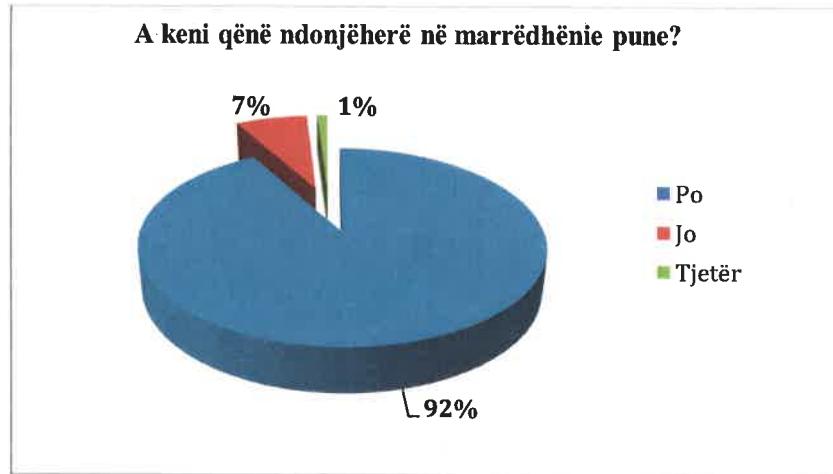

Figura 6.3/7

Pyetje 8: Keni patur vështirësi në gjetjen e një pune në profilin tuaj?

Figura 6.3/8

Përgjigja më e shpeshtë 61% e të anketuarve, tregon se studentët e diplomuar kanë hasur vështirësi në gjetjen e punës në profesionin e tyre, ndonëse bazuar në përgjigjet e pyetjes 6 (shih. Fig.2.3/6) 67% e tyre kanë patur eksperiencë pune në periudhën e studimeve. Gjithashtu vërehet se 30% e të anketuarve nuk kanë hasur vështirësi në gjetjen e punës në profesionin e tyre, ndërsa për 9% të të anketuarve që kanë kthyer një përgjigje evazive “tjetër”, figuron se pjesa më e madhe e tyre nuk kanë kërkuar të gjejnë punë në profesionin përtë cilin kanë përfunduar studimet, ose kanëpranuar ofertën më të shumtë të punës në call center.

Studentët të cilët janë përgjigjur në pyetjen më sipër, që nuk kanë patur vështirësi në gjetjen e punës në profesion, ia dedikojnë këtë sukses angazhimit të tyre korrekt në mësimdhënie dhe referencave të marra nga pedagogët e tyre, të cilët janë treguar supozitive dhe u kanë sygjeruar në vende pune vakante. Gjithashtu ndihmesë kanë qënë kontaktet e krijuara gjatë praktikës profesionale, apo edhe nga eksperiencia pune gjatë kohës së studimeve.

Pyetje 9: Nëse keni hasur vështirësi në gjetjen e një pune në profilin tuaj, cilit kanë qënë ato?

Fokusi i përgjigjeve në këtë pyetje është vendosur tek studentët (61% e të anketuarve) të cilët kanë hasur vështirësi në gjetjen e punës në profesionin e tyre. Duke qënë se kjo fushë ishte narrative edhe përgjigjet e të anketuarve janë të lira dhe jo të standardizuara, por për të lehtësuar analizën ato u kategorizuan në 7 grupe kryesore. Përgjigjet për vështirësitë në gjetjen e një pune në profilin e tyre, janë paraqitur sipas tabelës më poshtë dhe diagramës së paraqitur në figurën 6.3/9.

Kategoritë e përgjigjeve	Rezultatet e përgjigjeve në %
Mungesë eksperience në profesion	51%
Mungan oferta për profesionin	25%
Mungesë informacioni për vende vakante	3%
Nuk njihet diploma jashtë vendit	2%
Pagesë e ulët e profesionit	3%
Tjetër	16%

Bazuar në përgjigjet e të diplomuarve, 51% e tyre shprehen se diplomohen pa patur eksperiencë në fushën e profesionit të tyre dhe shkolla nuk ia jep këtë mundësi as me praktikën profesionale. Për më tepër, për ata që diplomohen si mësues, duhet të pajisen edhe me një licesnë profesionale, përveç diplomës master i shkencave. Aplikimi për t'u pajisur me këtë licensë, kërkon si kriter eksperiencën në punën e mësuesit dhe ky rrith vicioz i mban ata pa zgjidhje.

Për 25% të të diplomuarve, të cilët kanë hasur vështirësi për punësimin e tyre në profesion, vlerësojnë si pengesë kryesore mungesën e ofertëssë punës për profesionin e tyre, edhe ne rastet kur ata kthehen në qytetin e origjinës. Ata shprehen se oferta e punës është thuajse inekzistente, për studentët e diplomuar me profesione në gjuhët e rralla.

Studentët që kanë hasur vështirësi në integrimin në punë në tregun e huaj 2%, shprehen se vështirësia vjen nga diplomat e tyre, të cilat nuk njihen dhe as kategorizohen si profesion dhe se kërkohen kurse të mëtejshme përritjen e nivelit të gjuhës së huaj.

Studentët të cilët kanë konsideruar mungesën e informacionit për vende vakante, si vështirësinë primare për gjetjen e punës së tyre në profesion, përbëjnë 3% të të anketuarve, ndersa 3% tjetër konsideron shpërblimin e ulët që ka profesioni i tyre dhe nuk e shohin profesionin si punë kryesore. Ndërsa në kategorinë “Tjetër”, që zë rrith 16% të të anketuarve, janë studentë që në tregun e punës kanë hasur vështirësi, që nuk lidhen me diplomën e tyre, por me përpotizmin gjatë përzgjedhjes, mungesën e meritokracisë, etj.

Pyetje 10: A jeni i/e punësuar aktualisht?

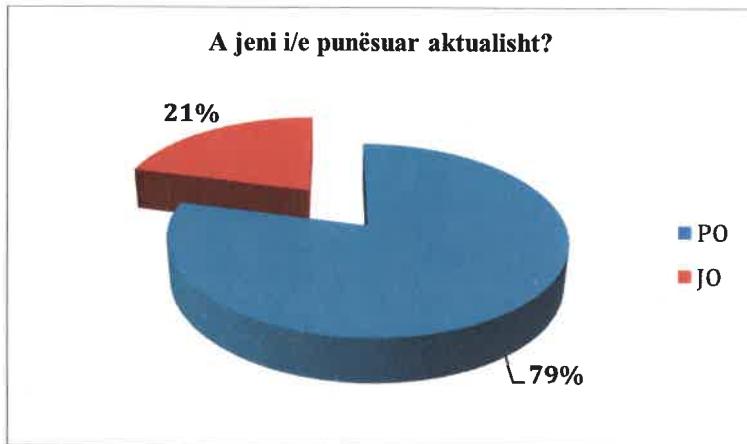

Figura 6.3/10

Rezulton se 79% e të anketuarve i janë përgjigjur pozitivisht kësaj pyetje, ndërsa 21% e tyre i janë përgjigjur negativisht. Kjo është një përgjigje optimiste, duke parë se pavarësisht vështirësive në gjetjen e punës në profesion, studentët e FGJH-së gjeknë përshtatje dhe mundësi punësimi në tregun e punës.

Pyetje 11: Në cilin sektor jeni punësuar?

Përgjigjet e të anketuarve tregojnë, se pjesa më e madhe e të punësarve kane gjetur hapësirë në sektorin privat 68%, ose janë të angazhuar në tregun e punës si profesionistë të lirë. Gjithashtu, edhe në sektorin publik janë punësuar në masë të konsiderueshme 14% e të anketuarve.

Sektori i punësimit

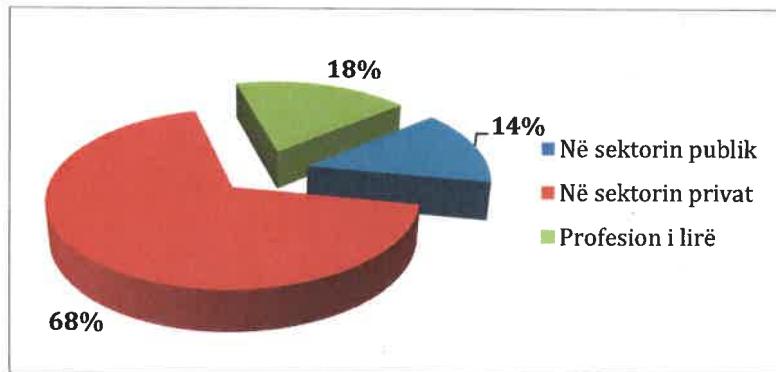

Figura 6.3/11

Diagrama më sipër jep një pamje të quartë tësektorëve të punësimit të studentëve të diplomuar nga FGJH. Pra sektori privat zë pjesën më të madhe të ofrimit të punës, ku mund të përfshimë edhe kategorinë “Profesionistë të lirë”, të cilët janë gjithashtu pjesë integrale e sektorit privat.

Pyetje 12: Me çfarë angazhimi jeni punësuar?

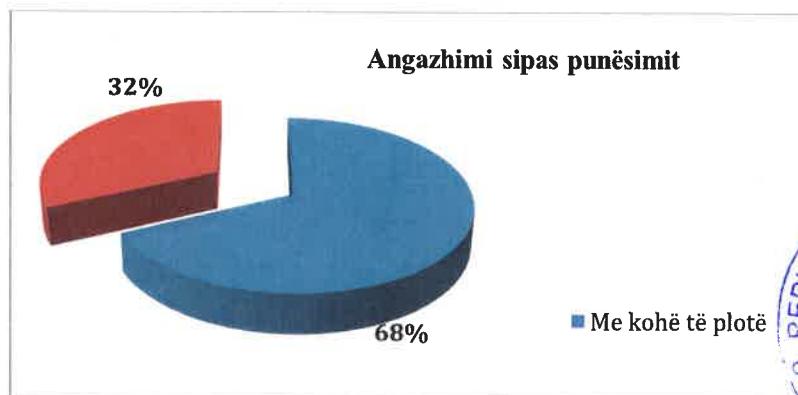

Figura 6.3/12

Figura më sipër tregon, që më së shumti të diplomuarit arrijnë të pozicionohen nëpunë, si punëmarrës me kohë të plotë dhe 32% e tyre janë punëmarrës me kohë të pjesshme, si pasojë edhe e llojit të punës.

Pyetje 13: Çfarë profesioni ushtroni aktualisht:

Kategoriprofesionesh	Përgjigjet ne %
Mësimdhënie	29
Agjent turistik	4
Call Center	24
Diplomaci	1
Përkthyes	7
Shërbim klienti në sektorë të ndryshëm biznesi	11
Sipërmarrës në fusha të ndryshme biznesi	8
Sekretari	4
Stjuart	2
Nëpunës në sektorët e gjuhës së huaj	4
Tjetër	6

Profesioni aktual i të anketuarve

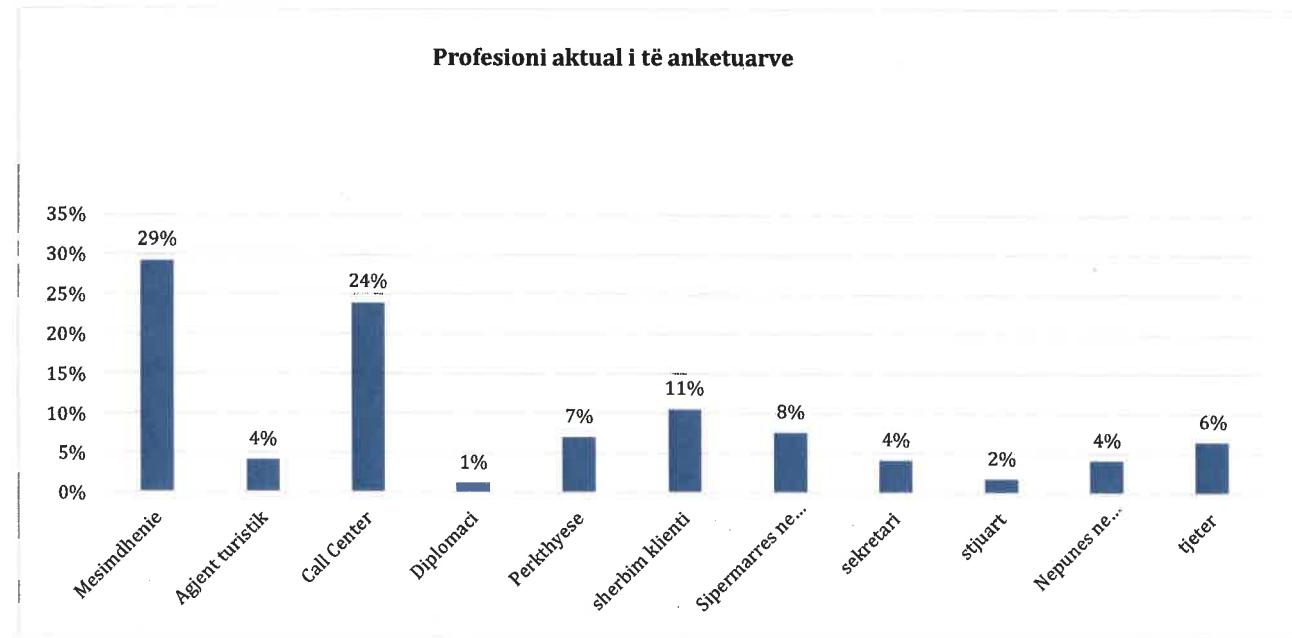

Figura 6.3/13

Studentët e diplomuar kanë gjetur përshtatje në tregun e punës në sektorë të ndryshëm të ekonomisë, megjithëse jo gjithmonë në profesionin e tyre.

Pyetje 14: Në cilin prej këtyre sektoreve të turizmit keni eksperiencë pune (edhe informale)?

Sektorët e turizmit	Përgjigjet ne %
Agjencitë turistike	20%
Sektori shtetëror që mbulon turizmin	3%
Agjenci të ndryshme shërbimesh publike	21%
Qendrat kulturore në komuna	4%
Kompanitë medias	6%
Televizione lokale	1%
Organizatat ndërkombëtare	7%
Shoqata	14%
Qendra të trashëgimisë kulturore	1%
Ndërmarrje të prodhimeve turistike	5%
Biznese kombëtare dhe ndërkombëtare	19%

Eksperiencia në punë sipas sektorëve të turizmit

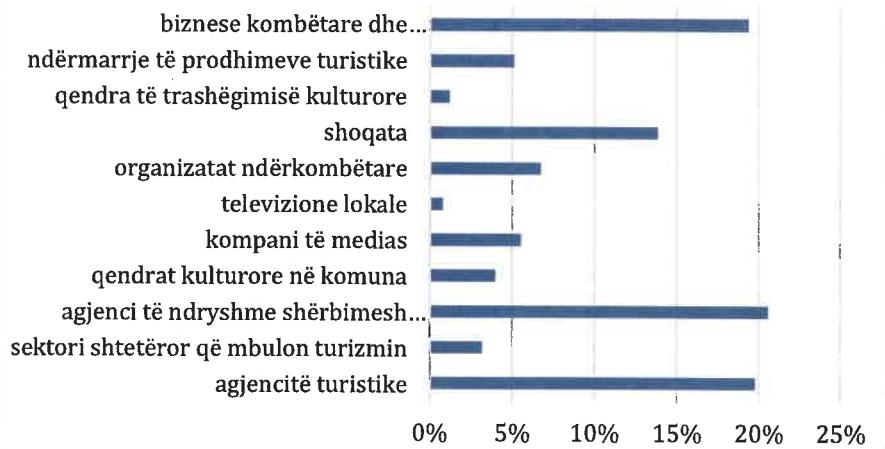

Figura 6.3/14

Kësaj pyetje i janë përgjigjur të gjithë të anketuarit dhe tregon se ata kanë patur mundësi të jenë pjesë e tregut të punës të paktën në një sektor të turizmit.

Pyetje 15: Sa mendoni se ju ka ndikuar formimi juaj në FGJH në performancën në punë?

Kjo pyetje kishte si përgjigje një shkallë vlerësimi nga 1-10, në varësi të ndikimit qëka patur formimi i studenteve në fakultet në performancën e tyre në punë. Duke nxjerrë një mesatare aritmetike mbi vlerësimin e përgjithshëm të të gjithë të anketuarve është marrë vlera 7.01 (një ndikim i moderuar, mbi mesatar).

Për të analizuar edhe më në detaje, shohim se 50% e të anketuarve kanë dhënë një vlerësim mbi 8, duke e konsideruar me ndikim të lartë për performancën në punë, formimin e tyre ne Fakultetin e Gjuhëve të Huaja. Kjo i jep zë vlerës që programet e FGJH ndertohen dhe përditësohen në funksion të tregut të punës, si edhe oftohen me cilësi të lartë nga personeli akademik. Ndërkohë 11% e të anketuarve kanë dhënë një vlerësim të ulët 1-3 për këtë ndikim.

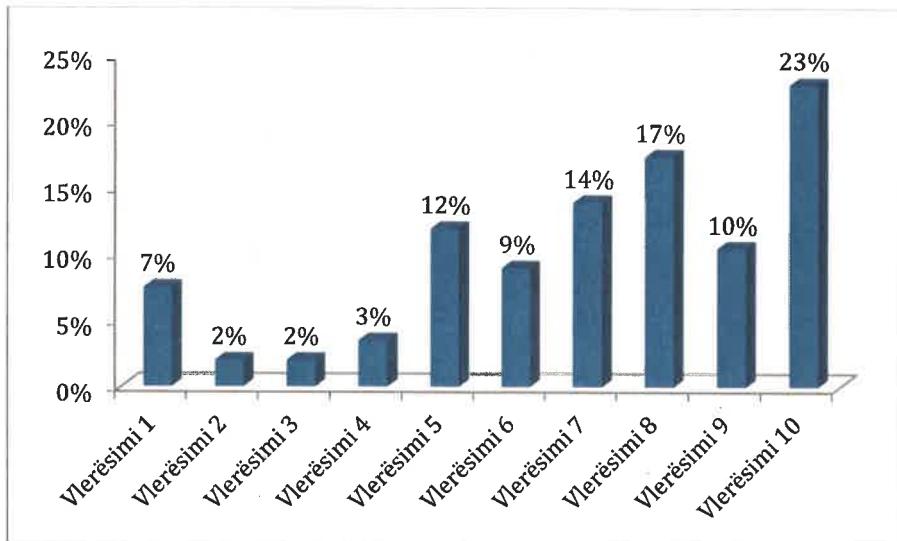

Figura 6.3/15

Pyetje 16: A ju ka ndihmuar diploma në FGJH për të gjetur një punë?

Edhe kjo pyetje kishte si përgjigje një shkallë vlerësimi nga 1-10, në varësi të ndikimit që ka patur diploma FGJH për gjetjen e një pune. Ndryshe nga rezultati i vlerësimit mësipër, nga të anketuarit del se diploma ka patur një ndikim relativisht të ulët në gjetjen e një pune. Mesatarja aritmetike mbi vlerësimin e përgjithshëm të të gjithë të anketuarve është 6.34.

Ndikimi i diplomës së FGJH përgjetjen punë

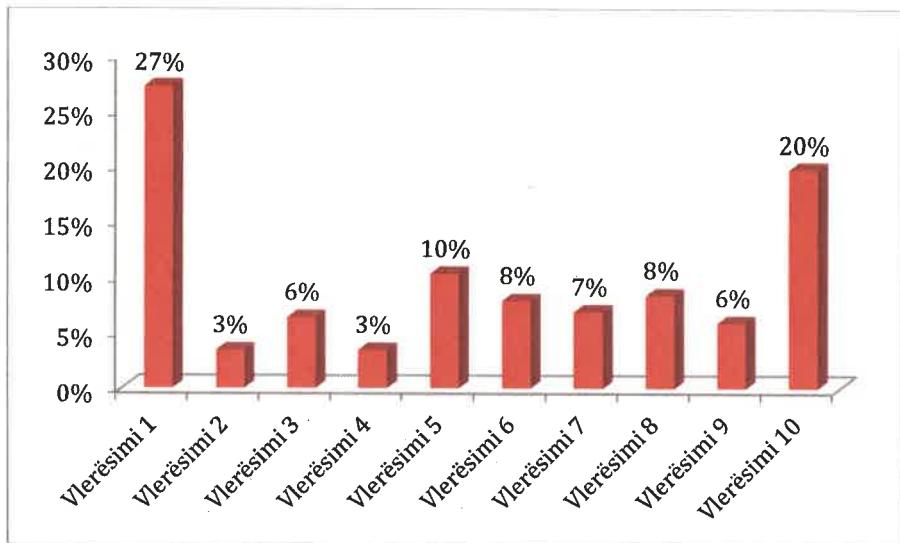

Figura 6.3/16

Nga diagrama më sipër vihet re, se edhe ata që kanë dhënë vlerësim shumë të lartë për ndikimin që ka patur formimi i marrë nga studimet në FGJH, kanë patur vështirësi në gjetjen e punës në përputhje me diplomën e tyre.

Pyetje 17: A e keni kryer praktikën mesimore të organizuar nga FGJH?

Figura 6.3/17

Kjo diagramë nga jep një imazh të qartë, se në katër vitet e fundit realizimi i praktikës mësimore ka qënë në nivelin reth 50%. Shkak i rëndësishëm është Pandemia Botërore Covid-19, e cila ka efektuar në masë të lartë realizimin e praktikës mësimore. Por duhet theksuar se përgjigje negative kanë dhënë edhe studentët e diplomuar në vitin 2018 dhe 2019 të cilët kanë qënë jashtë këtij shkaku madhor.

Studentë që nuk kanë kryer praktikën mësimore,

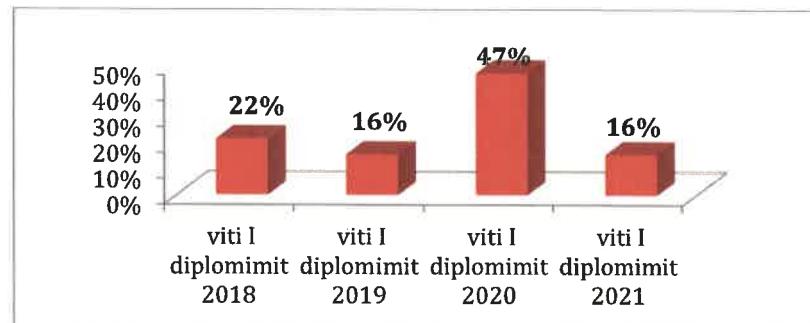

Figura 6.3/17.1

Pyetje 18: A jeni trajnuar në lidhje me pozicionin e punës?

Trajnime në punë

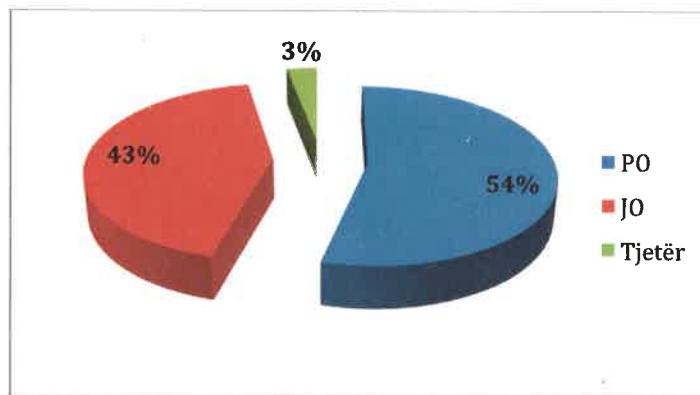

Figura 6.3/18

Në bazë të përgjigjeve të të anketuarve, pjesa më e madhe e tyre kanë marrë trajnime shtesë në punë, për të marrë njohuri specifike për pozicionin e punës që kryejnë.

Pyetje 19: A do të dëshiroje të merrje aftësi të tjera, që nuk ishin pjesë e studimeve të tua?

Interesi për aftësi të tjera gjatë studimit

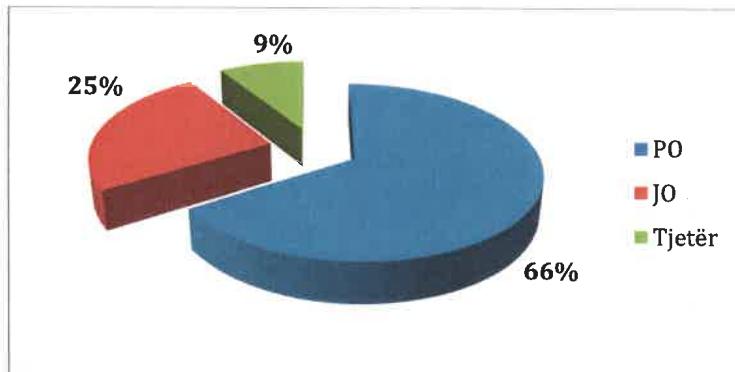

Figura 6.3/19

Përgjigjet e të diplomuarve janë natyrshëm në këtë nivel (shih figurën sipër), duke qënë se ata kërkojnë të kenë mundësi për të fituar sa më shumë aftësi gjatë kohës së studimeve, në mënyrë që të jenë më të përgatitur për tregun e punës. Prandaj 66% e të anketuarve janë përgjigjur pozitivish pyetjes.

Për të interesuarit u kérkuan detaje lidhur edhe me llojin e aftësive plotësuese të kérkuara, përgjigje të cilat paraqiten në tabelën dhe diagramen më poshtë:

Aftësitë e kérkuara sipas kategorive	Rezultatet në %
Aftësi kompjuterike	7%
Aftësi komunikuese	9%

Aftesi menaxheriale	12%
Biznes	7%
Gjuhë shtesë	5%
Marrëdhënie me Publikun	8%
Pedagogji	3%
Praktikë profesionale	28%
Psikologji	3%
Sportive	3%
Turizëm	6%
Tjetër	10%

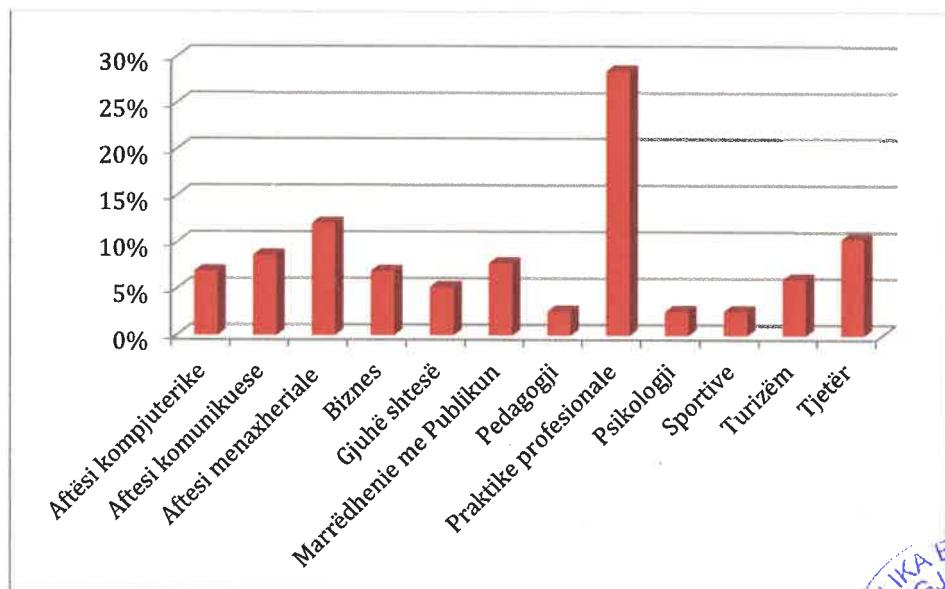

Figura 6.3/19.1

Pjesa më e madhe 55% e të anketuarve, kërkojnë të fitojnë aftësi të tjera, që nuk lidhen drejtpërdrejtë me programin e tyre të studimit, si psh.: aftësi kompjuterike, komunikuese, menaxheriale, biznesi, marrëdhene me publikun, sportive, si edhe të tjera. Paraqitja e kërkesavetë të intervistuarve tregon interesin e tyrepër të patur formim shumë-profilesh që në diplomën e tyre. Ndërkohë 28% e të intervistuarve ndjejnë nevojë për rritjen e aftësive të tyre profesionale, me zhvilliminmë tej të praktikës profesionale, ndërsa 17% e tyre dëshirojnë të kenë njohuri më të thelluara në lëndë që zhvillojnë gjatë studimeve si psh.: pedagogji, psikologji, turizëm dhe gjuhë të huaja shtesë.

Pyetje 20: A do të dëshiroje trajnime me module praktike në FGJH?

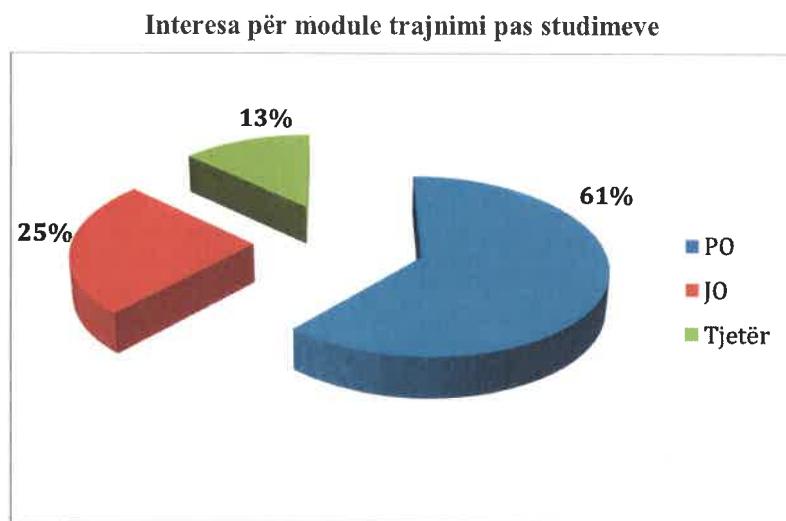

Figura 6.3/20

Diagrama më sipër pasqyron qartë interesin e lartë të të diplomuarve, për të marrë pjesë në trajnime praktike në Fakultetin e Gjuhëve të Huaja, duke qënë se 61% e tyre i janë përgjigjur pozitivisht pyetjes. Gjithashtu, të interesuarit kanë dhënë komente edhe mbi llojet e moduleve të mundshme të trajnimeve, që janë me interes për rritjen e tyre profesionale.

Modulete kërkuaara përtrajnim	Rezultatetnë %
Komunikim	5%
Kompjuter	1%
Kulturë sportive	1%
Metoda të reja në mësimdhënie	35%
Module për Përkthim	16%
Praktikë	19%
Turizëm	4%
Tjetër	19%

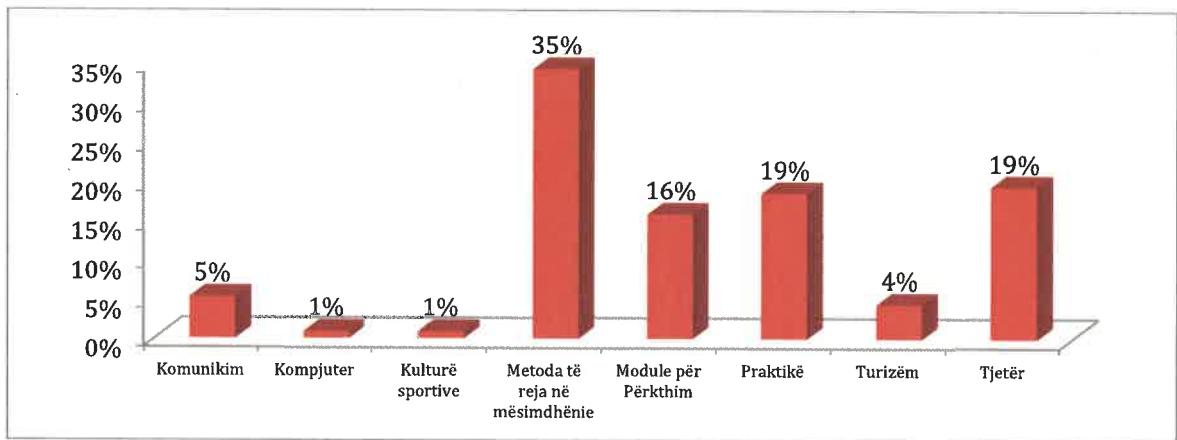

Figura 2.3/20.1

Gjithashtu, një analizë e nevojës së tregut të punës në fushën e turizmit, u bë edhe duke kontaktuar me studentë të cilët aktualisht studiojnë në FGJH dhe që pjesë të veprimtarisë së tyre kanë edhe angazhimin në fushën e turizmit, përkatësisht studentë që shoqërojnë grupe të huajsh që vijnë në Shqipëri. Për të dhënë një paqyrim trasparent të opinioneve të tyre, në Aneks 2 më poshtë, janë vendosur dy nga këto opinione të studenteve të përcjella me email.

7. Konkluzione mbi studimin e kryer

Në përfundim të këtij studimi tregu, me qëllim matjen e nevojës në treg për punësimin e specialistëve/ndërmjetësve ndërgjuhësorë me njohuri tematike në fushë të turizmit, pohojmë se nisur nga faktet që treguan peshën e turizmit në ekonomi, nevojën e dukshme dhe të matshme në këndvështrim të operatorëve në treg për specialistë/ndërmjetës komunikimi ndërgjuhësorë me njohuri tematike në fushë të turizmit, është evidente nevoja e studentëve aktualë për të përsosur dhe thelluar aftësitë e tyre ndërgjuhësore dhe ato profesionale *know-how* në fushën e turizmit dhe se shkolla luan një rol thelbësor në përgatitjen e tyre.

- FGJH ka mundësitë dhe marrëveshjet për bashkëpunime me universitetë të huaja që ofrojnë programe të tillë studimi.
- Agjencitë turistike do përfitojnë duke punëuar profesionistë të pajisur me njohuri dhe aftësi të mira kumunikimi në gjuhë të huaja.

Ky program studimi standardizon një profesion të njohur e të pranuar si të tillë në fakultetet homologe të Evropës perëndimore: atë të ndërmjetësit gjuhësor në fushën e turizmit.

- Kërkesa për këtë program është e madhe në kushtet e rritjes së industrisë së turizmit në vendin tonë dhe të shkëmbimeve turistike me jashtë.
- Mundësitë e shumta të punësimit për të diplomuarit.

Programi i studimit ndikon drejtpërdrejt në tregun e punës, në organizatat e llojeve të ndryshme në disa mënyra:

1. Plotëson zinxhirin e profesioneve dhe krijohet mundësi për punësim dhe vetëpunësim;
2. Ofrohen shërbime që më parë nuk janë ofruar;
3. Përmirësohet mënyra e ofrimit të produkteve turistike të vendit;
4. Përmirësohen performancat e agjencive turistike sepse ndërmjetësit turistikë janë të përgatitur për kumunikim ndërkulturor;
5. Ofrohen mundësi pune për intitucionet dhe agjencitë në marrëdhnjë më të huajt;
6. Rritet cilësia komunikimi turistik i një vendi i cili gjeneron më shumë të ardhura.

Bazuar në “Strategjinë Kombëtare për Zhvillimin e Qëndrueshëm të Turizmit 2019 – 2023”⁷, të publikuar nga Ministria e Turizmit dhe Mjedisit, turizmi në vendin tonë ka një potencial për të gjeneruar edhe më shumë vende pune në të ardhmen, por nga ana tjetër nevojitet domosdoshmërisht arsimimi dhe trajnimi i punonjësve të sektorit turistik në mënyrë që shërbimi që u jepet vizitorëve të jetë profesional.

⁷<https://turizmi.gov.al/wp-content/uploads/2019/06/Strategja-Komb%C3%ABtare-e-Turizmit-2019-2023.pdf>

Aneks 1:

Opinion i agjencisë Europa Travel and Tours

EUROPA Travel & Tours

Opinion vlerësimi për nevoja të specialistëve të komunikimit përmes gjuhës së huaj në tregun e punës në fushën e turizmit.

Agjencia jone Europa Travel & Tours operon në tregun shqiptar që prej vitit 1996. Duke qenë se veprimtaria e përditshme e punës sonë ka të bëjë me ofrimin e shërbimeve në fushën e turizmit, të cilat kanë në fokus vendosjen e komunikimit me turistë të huaj, nevoja dhe prania e një staff të formuar në drejtime gjuhësore të orientuar drejt komunikimit në gjuhë të huaja, ku qenë domosdoshmëri për ne.

Po kështu, rritja në dukje e turistëve që vizitojnë Shqipërinë në vendin tonë dhe ndërmjetësimi i agjencisë sonë për pritet dhe akomodimin e tyre ka bërë që kërkosat tona për punësimin dhe kualifikimin e vazhdueshëm të statit të fokusohën drejt studentëve të cilat kanë së paku njohuri në dy gjuhë të huaja por edhe në ato specifike të fushës së turizmit.

Për këto arsyet, shprehemi se formime universitare që gërshtojnë aftësinë dhe kompetencën në gjuhë të huaja së bashku me njohuritë tematike dhe profesionale të fushës së turizmit, duhet të jenë në qendër edhe të formimit të studentëve të cilat do të punësohen në të ardhmen në sektorin e komunikimit. Punonjës të kualifikuar në formime të tillë do të rrisin vizibilitetin edhe të aktivitetit tonë, do të shpejtojë produktet turistike të ofruara nga ne si edhe do të standardizojnë profesionin e ndërmjetësit gjuhësor.

EUROPA Travel & Tours T: +355(4)2221583 / 2239807
Address: Street "Bardhok Biba", F: +355(4)2268822
Pallati Golden Trema, Kati 3, Tirana/Albania E: info@europatravelalbania.com

Page 1

Aneks 2

Opinione të studenteve të përcjella me email:

Opinioni 1

STUDENTE: Mirjana Nurja

Fakulteti i Gjuhëve të Huaja, Viti i II Master i Shkencave në Mësuesi e gjuhës frëngje, 2020.

Profilizimi im në FGJH është në mësuesi por meqenëse gjuha e huaj lidhet dhe me komunikim, kulturën, udhëtimet gjithnjë kam ruajtur interes për degën e turizmit ndaj vendosa që krahas profilizimit në fakultet tē ndiqja dhe një trajnim për t'u licensuar si Udhërrëfyes Kombëtar në Shqipëri. Disangarekomandimet e mia përdegën e turizmit në FGJH do tëishin:

- *Një informim më i gjërë tek studentët (përveç prezantimit të kurrikulës të secilit profil të gjuhës së huaj (mësuesi, përkthim dhe komunikim e turizëm) mendoj se do tē ishte përparësi që studentët tē ndiqnin një takim prezantues mbi degën e turizmit ku në fund tē prezantimit të gjithë pjesëmarrësit të ndanin eksperiencat e tyre, kontaktet që mund tē kenë për t'i ardhur në ndihmë tē tjerëve.*
- *Organizimi i ekspeditave apo ekskursioneve me pedagogë tē fakultetit dhe tē jashtëm, në mënyrë që studentët tē njohin më nga afér terrenin ku do iu duhet tē punojnë. (Përveç praktikave që duhet tē ndiqen në mbyllje tē masterit)*
- *Bashkëpunime me Fakultetin e Arkeologjisë, Historisë dhe me Ministrinë e Turizmit.*
- *I vlefshëm do tē ishte dhe aplikimi i një Masteri Profesional mbi Turizmin që do t'u mundësonë studentëve tē punësoheshin dhe si guida pa qenë nevoja tē ndjekin trajnime për Udhërrëfyes Kombëtar.*
- *Bashkëpunime me agjenci që ofrojnë shkëmbime kulturore jashtë vendit, ku studentët do tē kishin mundësi dhe tē punonin por edhe tē njihnin më mirë kulturën e gjuhës tē cilën studiojnë dhe si rrjedhojë do tē ishin më tē përgatitur për tē pritur turistët në vendin e tyre.*

Opinioni 2

STUDENTE: Ani Cullhaj

Fakulteti i Gjuhëve të Huaja, Master i Shkencave në Përkthim-Interpretim, 2020.

Mendim mbi fushën e turizmit në kurrikulat universitare.

Bazuar në një eksperiencë modeste (3 vjeçare) në fushën e turizmit po listoj disa pika thelbësore që duhen ezauruar që në fillimet e orientimit në turizëm si profesion.

Studimet në fushën e turizmit i jepin mundësi studentëve të punojnë në disa sektorë të ndryshëm të tij. Bazuar në eksperiencën time po i referohem kryesisht operimit si Udhërrëfyes Turistik (terren) por edhe në Agjent Turistik në zyrë.

Për momentin në Shqipëri nuk ka një shkollë të mirëfilltë të formimit të guidave. Vitet e fundit (2019) për herë të parë u bë një kualifikim më serioz i guidave duke ndekur një trajnim/kurs me pagesë që mundësoni licensimin më pas nga Ministria e Turzimit. Dega e studimeve Komunikim – Turizëm me aq informacion sa kam marrë, nuk mundëson punësimin në tregun turistik. Ka njohje kreditesh të sudimeve në këtë degë kur ndjek trajnimin e akredituar nga Ministria por nuk të ofron daljen si guidë. Për sa i përket agjencive nuk përbën ndryshim të madh pasi e bëjnë vetë trajnimin e punonjësve të tyre. (Kjo bazuar gjithmonë në eksperiencën time, informacionit që kam marrë nga studentë të fushës së turizmit dhe nga agjenci ku kam punuar.)

Duke qenë se kam studjuar në Fakultetin e Gjuhëve të Huaja, mendoj se do ishte më efikase dhe cilësore për turizmin në Shqipëri nëse guidat e ardhshme apo agjentët turistikë do të dilnin nga ky fakultet. E mbështes këtë mendim bazuar në këto pika të cilat i kam konsideruar pika të fortë të mijat në fushës së turizmit dhe i kam zhvilluar në FGJH.

- *Njohja e Gjuhës së huaj në të cilën punoj.*
- *Njohja e tipareve kulturore të vëndasve të asaj gjuhe.*
- *Njohja e historisë së vendit.*

Këto janë 3 nga pikat kryesore pasi bëjnë të mundur të mikpritjen, shmangien e përplasjeve të kulturave dhe gjetjes së mënyrës së saktë për të përcjellë informacionin.

Në organizimin e Kurrikulave në mënyrë të atillë që të aftësojnë studentët sa më shumë (megjithëse një pjesë e tyre studiohen që në gjimnaz) do ishin:

- 1- Historia e zhvillimit të njerëzimit.
- 2- Historia e Artit (etapat edhe elemetët e ndryshme të llojeve të artit.)
- 3- Historia e Shqipërisë (megjithëse supozohet më herët, mbetet shumë sipërfaqësore. Çdo informacion me të cilin duhet të pajiset guida duhet të jetë zyrtar dhe i konfirmuar zyrtarisht.)
- 4- Njohja e siteve të ndryshme kulturore shqiptare dhe pajisja me informacionin e duhur per secilin sit. (Në të njëjën mënyrë sic udhëtojnë studentët nga degët e gjeografisë, arkeologisë për të parë terrenin ashtu mund të organizohen dhe udhëtimet e studentëve të turizmit).
- 5- Njohja me anë ligjore dhe morale: Detyrimet, përgjegjësitë dhe kodi i etikës së udhërrëfyesit turistik.
- 6- Njohuritë dhe aftësitë profesionale plus aftësitë e biznesit (përgatitja e programeve turistike dhe aftësia në shitjen e tyre). *)

E gjithë kjo shumë informacionesh mund të shoqërohet apo kërkohet për t'u përkthyer nga vetë studentët në gjuhën që ata do të operojnë në turizëm. Personalisht, studimet në degën e përkthimit më kanë ndihmuar më së miri për të transmetuar informacionin sa më mirë të jetë e mundur tek turistët. Duke qenë se herë pas herë, në mënyra krejt të planifikuar më ka ndodhur të përkthej një arkeolog i cili përdor terma të fushës që nuk i njoh, kam ndjerë nevojën që informacionet që kam mësuar ti kisha marrë në gjuhën në të cilën punoj.

Të gjitha këto pika më lart i konsideroj të domsodoshme për t'u studjuar sidoqoftë ndarja që do të bëjë më pas studenti terren apo sektorë të tjera. Kjo pasi udhetimet e vazhdueshme duke shoqëruar turista për disa janë të pamundura.

Për sa i përket pikës së fundit 6* (punë operative në zyra), bëhet aftësimi i studentëve në njohuritë e përgjithshme që mund ti zbatojë në hartimin e paketave turistike brenda dhe jashitë vendit si psh:

- Njohja e pikave turistike
- Njohja e distancës
- Njohja e kohës në të cilën sugjerohet të bëhet një udhëtim.
- Njohja e llojit të udhëtimit (detar, malor, kulturoro-historik, arkeologjik, agroturizëm etj.)
- Njohja e kategorisë së objekteve akomoduese.

Tranjimi që kam bërë për të marrë licensën ka qënë një trajnim intensiv i cili bashkë me ekspeditat përmua zgjati 13.5 javë. 180 orë teori dhe 156 praktikë. Po e shtoj këtë informacion në rast se duhet krahasuar volumi i sugjerimve që kam bërë, me kohën në të cilën mund të konkretizohet një praktikë.

8. Bibliografia

- Studim Tregu: Problematika e tregut të punës për studentët që diplomohen në Universitetin e Tiranës, me grup pune T. Kola, M. Xhumari, I. Rusi, E. Dhembo, E. Agolli, E. Baze, E. Kalluci, R. Kotani, Tiranë mars-prill 2018.
- Strategjia Kombëtare për Zhvillimin e Qëndrueshmë të Turizmit 2019 – 2023, burimi zyrtar në web me URL: <https://turizmi.gov.al/wp-content/uploads/2019/06/Strategjia-Komb%C3%A3Btare-e-Turizmit-2019-2023.pdf>
- World Travel and Tourism Council, burimi zyrtar në web me URL: <http://knoema.com/WTTC2019/world-travel-and-tourism-council-data>
- INSTAT, burimi zyrtar në web me URL: <http://www.instat.gov.al/media/5529/turizmi-ne-shifra.pdf>
- Ministria e Turizmit, Lista e Udhërrëfyesve Turistikë të Certifikuar me Kategorinë "Kombëtar", burimi zyrtar në web me URL: <http://turizmi.gov.al/wp-content/uploads/2020/04/Lista-e-udh%C3%A3Brr%C3%A3Bfyesve-kategoria-KOMBETAR.pdf>
- Pyetësor ndaj Agjencive Turistike, ideuar, realizuar dhe analizuar nga Fakulteti i Gjuhëve të Huaja. Rezultatet ruhen në formatin excel në database të FGJH-së.
- Pyetësor ndaj Studentëve të Diplomuar në FGJH 2018-2021, ideuar, realizuar dhe analizuar nga Fakulteti i Gjuhëve të Huaja. Rezultatet e ketij pyetësori gjenden në ambientin Office365 sipas URL: https://forms.office.com/Pages/DesignPage.aspx?lang=en-US&origin=OfficeDotCom&route=Start#Analysis=true&FormId=NhkHq6jtTEibPfvSHb0IJhrRcuEw-0xBqR_o11jtxlFUN1ISQVVUSFVYMVBUOTVTUISSUFJMTFOVC4u
- Lista e përkthyesve të jashtëm me certifikatë sigurie dha pa certifikatë, nga Ministria e Drejtësisë sipas URL: <https://www.drejesia.gov.al/wp-content/uploads/2021/06/Lista-e-perditesuar-e-perkthyesve-zyrtare-per-vitin-2021.pdf>

Miratoi

Dekani

Prof. Dr. Esmeralda Kromidha

